

БРАТІСЛАВА.

10. КВІТНЯ 1940.

На правах рукопису.

Текст отиск вyd'ya са в приваті тиражіти.

БЮЛЕТИН Ч. 10.

СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ НА СЛОВАЧЧИНІ.

Неперіодичний орган.

10. IV. 1930.

10

10. IV. 1940.

РОКІВ ЧИННОСТИ НА ЕМІГРАЦІІ.

ВИДАВ:

Спілка Українських Інженерів на Словаччині.

РЕДАГУЄТЬСЯ

Редакційна колегія: Інж. Мочарний М., Інж. Гантишин Я., Інж. Зерналь С.

АДРЕСА:

Братислава, Тегельна ул. ч. 30. Словаччина,
BRATISLAVA, Tegelna ul. č. 30., SLOVENSKO, Europa.

З М І С Т :

1.	Інж.М.МОЧАРНИЙ:	В 10 річницю Спілки Українських Інженерів на Словаччині.	1	стр.
2.	Інж.С.ЗЕРКАЛЬ:	Життя та діяльність Спілки Ук- раїнських Інженерів за 10 років.	2	"
3.	Інж.Е.НАУМЕНКО.	Технологічне безробіття.	Г	"
4.	Унів.Проф.В.ДОМАЕЛІКИЙ.	Доля Української Господар- ської Академії в Ч.С.Р. хх профес- сального персоналу та абоольвентів	20	"
5.	Інж.Д.З.	НАРДАТСЬКА УКРАЇНСЬКА та інженери- абсолівенти Україн.Госп.Академії	24	"
6.	Інж.Я.ІВАНТИШИН.	Словачська Республіка в числах	27	"
7.	Я.І.	Високі школи на Словаччині.	28	"
8.	С.З.	Перегляд європейських держав після новіших числень.	28	"
9.	С.З.	Українські землі.	29	"
10.	/-/	Українська Торговельна Акаде- мія в Братіславі.	29	"
ІІ.	ПЕТРО ПЕЧКАН, струд.	Життя і діяльності україн- ського студенства в Братіславі		
		в минулому та нині	30	"
12.	Інж. Л.І.	Шевченківське свято в Браті- славі.	32	"
13.	С.З.	Українська переходова станція в Братіславі.	33	"
14.		Офіційна часть	34	"
15.		Нам пишуть	34	"
16.		Листування Управи та Редакції Спілки.	35	"
17.		Часові інформації	36	"
18.		До Українського громадянства.	38	"
19.	С.З.	Наші втрати	39	"
20.		Видання Спілки	40	"

Ціна 6 Ко

На правах рукопису.

БЮЛЕТИН Ч.Ю.

Спілки Українських Інженерів на Словаччині.

Виходить неперіодично.

Братислава.

10. квітня 1940.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Інж. М.МОЧАРНИЙ.

В Ю-РІЧЧА СПІЛКИ УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ НА СЛОВАЧЧИНІ.

День 10.квітня ц.р. є 10-річчям життя Спілки Українських Інженерів на Словаччині. 10 років замалий час в житті фахової організації, щоб якоєсь його особливє відзначити. Так є у інших державних народів. Але для української організації це є значний час. Українська фахова організація повстас в інчих умовах, в тяжких, несприятливих умовах живе і поєднє, а тому 10 років життя та праці цієї організації свідчить: а/ про їх потребу в українському житті, б/ здібність її членства відрізяти свою організацію постійною працею з дня на день, творенням матеріальних чи духовних цінностей для себе та цілого суспільства в міру своїх сил та здібностей.

Хто слідкує за нашими бюлетинами, той знає, що Спілка щільний час стриміла до об'єднання з іншими українськими інженерськими організаціями аби дійсно створити в бувшій ЧСР чисельно-сильну укр. інженерську організацію. Переписка, переговори, зондовання ґрунту на різних землях свідчать, що Спілка вірна була ідеї інтеграції українських інженерських сил. Готова була чактъ перетворитися на філію однієї української інженерської організації, бо віршила, що та організація мала би більшу вагу та можливість впливати на українське життя у всіх його проявах, особливо в активізуванні його творчих сил. Події минулого року примусили відмінити думку про злиття з іншими українськими інженерськими організаціями, бо в Словачькій державі Спілка залисталася єдиною українською фаховою організацією взагалі, від якої обставини вимагали напружити всі свої сили моральні та фінансові. Так що аж минулого року Спілка твердо стала на шлях самостійного життя.

Наша організація завжди буде свідком власних сил, здібностей та можливостей, ніколи неперецінніше, ніколи не марнувала ними. В час, коли стілько витрачалося енергії на політикування, в час безkritичного захоплювання трескучими абстрактними гаслеми в час нехтування славного минулого, зневіри, нетolerування і анелагії всього ідейного та всіх ідейних робітників інакші думках. Спілка, як фахова організація провадила свою буденну культурно-фахову роботу, держучися отого програму: цікавитися, нотувати і самими творити українське культурне життя та з пошаною ставитися до всіх робітників на українській ниві. Протягом 10 літ по всією систематичном працює наша організація, не виходчи по за межі статуту, коли було треба, ставала до громадської, національної скружиби. Минулого року Спілка знову зібралася з помоченими склали на ниві народній. Недостаток чи майже повна відсутність українських активних громадських організацій на терені Словаччини

заставили Спілку зайнічювати та прийти в допомогу жертвам останніх інвалідів на Українські землі, як рівно ж допомогти студіюючим молоді. Про цю і іншу працю детальніше згадується на іншому місці билетина, тут хочемо лише підкреслити, що Спілка 10 років викликала неорганізованих до організації а організованих до активнішої консолідації і праці. Без організації немає життя, не має будови. Організація це в цемент, за допомогою якого з шутру і піску роблять квадри якої хочеш велечити. І в минулому році знайшла Спілка своє місце в українському суспільстві і проречно багатьом сказала: " в організації сила, в організації портуунок". В минулому році Спілка винесла на себе стільки праці, скільки могла виконати. Виконати сумлінно. Таким чином протягом 10 років Спілка, як можна фахова організація, працювала для себе, свого членства, але працювала і для ширшого загалу. За цих 10 років здобуде собі своєю працею довіррів між багатьома українськими одиницями і цілими організаціями. Майже в цілому наші люди, з якими маємо звязки, знауть, що наша організація може сумлінно і корисно працювати не тільки в своєму гурті, але і для широкого українського суспільства. В останній рік привільно висловила Спілці таке довіррія українська громадська опікня, як многотисячні українські організації, так і одиниці з різних Українських земель, різних фахів, політичних світоглядів, конфесій. Це довіррія є найвищою нагородою за виконану працю за перше десятиліття, як для керуючих органів Спілки, так і для її членів.

Зі свідомістю власної важливості, з охотою до дальшої праці та з вірою у краще майбутнє нашого народу вступає Спілка до другого десятирічча свого існування.

-60-

Інж.С.ЗЕРНАЛЬ.

ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ НА СЛОВАЧЧИНІ ЗА 10 РОКІВ.

I. Організація та керування.

Організаційний початок існування Спілки треба вважати від наради ініціативної групи Українських інженерів в Братиславі, що відбулася з ініціативи автора цієї статті дnia 10.квітня 1930.

В склад ініціативної групи, крім автора цих рядків, входили такі к.к.: Інж.Гуша М., Інж.Ломацький М., Інж.Іvantишн Я., Інж.Катеринич І. та Інж.Науменко Е. Ініціативна група вибрала тимчасову комісію в складі: Інж.Науменко Е./потім Інж.Іvantишн Я./, Інж.Катеринич І та Інж.Ломацький М., що перевела право у вироблені статуту та скликала Установчі Збори, що відбулися дnia 11.травня 1930.

На ці Установчі Збори зявилось 16 осіб українських інженерів. Майже всі прийшли з думкою організування власних сил,творення самостійної інженерської організації, бо лише один учасник зборів діпоручував не спірити з цим іуважав здійснити нопу організацію на Словаччині, коли маємо Технічне Т-во у Львові і можемо всі туди одинцем вступати. Після докладних дебатів всі присутні одноголосно ухвалили заклади "Спілку Українських Інженерів на Словаччині".

Таким чином бігом місяця підготовчої праці повстала і є р-ша Українська Інженерська організація в бувшій Чехословаччині.

Організація інженерських сил була викликана необхідністю самого життя. Кругом все життя проводилася тільки в організованих межах, з розгорощеними індівідуалами ніхто не рахувався.

Через власну організацію українські інженери дуже багато сібі помогли, особливо на Словаччині. Про це читач може переконатися зі звітів поданих на другому місці цього числа та з попередіх бюлетинів Спілки ч.ч. I+9. Особливо приміщення наших інженерів на Словаччині до служби державної, самоврядної і приватної треба зауважувати нашій інженерській організації на Словаччині.

Перебіг організаційного життя Спілки за перших 5 років конспективно зафіксовано в бюлетинах ч.ч. I+9.

Останні звичайні Загальні Збори Спілки відбулися 31 березня 1935. На цих зборах були обрані до Управи: к.к. Інж. Мочарний М., Інж. Івантишин Я., Інж. Федорів М., Інж. Сімонович В., Інж. Зеркаль С. До Ревізійної Комісії були обрані: к.к. Інж. Гончаренко Пр., Інж. Думе Роман, Інж. Гунько Д. Ці керуючі і контрольні органи Спілки зісталися аж до сьогодні, бо цілью Загальні Збори Спілки з технічних причин не відбувалися.

Багато членів Спілки, що мали службу в урядах у Братиславі звільнено з праці через господарську кризу. Вони були змушені пошукувати собі службу чи працю в інших місцях республіки. Деякі наші інженери самі покинули свою службу в урадах на Словаччині та перейшли працювати в Карпатську Україну, щоби відлати своє здання і працю на службу Українському народові. Таким чином велике число членів Спілки спинилося далеко від місця осідку Управи Спілки як в Румунії, Кошицах, Міліні і т.д., а особливо багато їх огинулося в Карпатській Україні. Про їхню працю там, вгадаємо в окремій статті.

При Спілці існували та проявляли свою чинність:

1. Комісія абсолютентів У.Г.А. - Братислава.
2. Сталій представник до Федерації Українських Інженерів у Львові - член Ради Федерації.
3. Представник до комісії абсолютентів У.Г.А. - Подебради.
4. Представник до Протестаційного Комітету в Празі проти польської паціфікації в Галицькій Україні.
5. Представник до Протестаційного К-ту в Братиславі проти польської паціфікації в Галицькій Україні.

Окрім того Спілка була членом Комітету рятунку голодуючим на Україні в р. 1932 в Празі, членом Т-ва прихильників У.Г.А. в Подебрадах та брала участь в різних комісіях та комітетах.

При Спілці існували та й надалі існують:

1. Відомостій Фонд.
2. Стипендійні фонди.
3. Читальня.
4. Бібліотека.
5. Евро праці.
6. Широ правної городи.
7. Канцелярія Спілки.

Окрім того Спілка веде далі акцію оборони інженерських дипломів, виданих Українською Господарською Академією.

Спілка удержанувала зносини і співпрацювала зі всіма Українськими інженерськими організаціями та різними організаціями громадськими, культурними, фаховими, доломоговими, науковими і т.д., як на еміграції, так і Країни - на рідних землях.

ІІ. Управа Спілки.

А/. Діяльність Управи Спілки від заснування Спілки т.с.від 11.У.1930 до 28.У.1940 виказує слідуючі результати.

В році 1930 відбула Управа 7 протокольних засідань на яких було погоджено 31 справ. Організаційна праця полягала в слідуючому: наважено зносини і співпраця з Укр. Технічним Товариством у Львові /У.Т.Т.- Львів/, Спілкою Сільсько-гospодарських Техників в Подебрадах /С.С-Г.Т.- Подебради/, Товариством Українських Інженерів в Ч.С.Р. /Т.У.І.- Прага/, Союзом Українців закінчуючих виоскі школи в Ч.С.Р. /С.У.З.В.Ш.- Прага/, Украйнською Громадою "Єдність" в Братиславі /У.Г."Єдність"-Братислава/ та Виконавчим Комітетом Українських організацій в Братиславі, /В.К.У.О.- Братислава/.

В році 1931 відбула Управа 20 протокольних засідань, на яких було погоджено 127 справ. Організаційна праця полягала в слідуючому: встановлено свято соборності спільно з У.Г. "Єдність" - Братислава, наважено зносини з Допомоговим Комітетом при Українській гімназії в Ржевницях, Українському Гospодарському Академію в Подебрадах, з Українською гімназією в Ржевницях, з організаційною Комісією по скликання першого конгресу Українських Інженерів у Львові, з Товариством прикладників У.Г.А. - Подебради, з Українською Студенською Громадою в Братиславі /У.С.Г.-Братислава/; I.У. Засновано Допоміговий Фонд при Спілці, I.У.І. засновано бібліотеку і читальню при Спілці, 5.ІІ. організовано акцію в справі абоольвентів У.Г.А. - Подебради.

В році 1932. відбула Управа 16 протокольних засідань, на яких було погоджено 131 справ. Організаційна праця полягала в слідуючому: встановлено клініку для Українських дітей; вислано делегата на Перший Конгрес Українських Інженерів у Львові делегатом вислано к.Інж. Зеркаля; організовано бюро праці при Спілці; наважено зносини з Спілкою Українських Інженерів і Техників в Чернівцях, з Українською Книжковою Палатою в Харкові, з Товариством Музей визвольної боротьби в Празі, з Українським Технічним Інститутом при У.Г.А - Подебради, Федерацією Українських Інженерів у Львові.

Спілка є членом фундатором Федерації і має стального представника, котрий підбував в Братиславі - Інн. Гантиміна Я.

В році 1933 відбула Управа 16 протокольних засідань на яких було погоджено 141 справ. Організаційна праця: встановлено листопадове свято, Спілка вступила до Комітету Рятунку України перед голодом - в Празі, наважала зв'язок з клубом Слов'янських Інженерів в Братиславі та зв'язок з Українською Колонією в Братиславі.

В році 1934. відбула Управа 9 протокольних засідань на яких було погоджено 54 справ. Організаційна праця: встановлено святочну академію 22 січня, Академію Пам'яті Михайла Шаповалі, основника першої української високої технічної школи - Української Гospодарської Академії в Подебрадах, академію Тараса Шевченка; зголосила участь в квітневому К-ті Акад. Горбачевського організовано бюро правної поради і запропоновано до цієї акції адв. др. Л.Харака.

В році 1935 відбула Управа 7 протокольних засідань, на

котрих було погоджено 32 справ. Організаційна праця: відше в звязок: з Українською Громадою у Франції /голова: Пеловал І., з дитинчим притулком в Подебрадах та вийшло в міжорганіз. комітет по скликанні Всеукраїнського Конгресу - Прага.

В останні роки 1936, 1937, 1938 Управа Спілки не змогла викавати більшої чинності з тих причин, що члени Спілки в більшій своїй частині опинялися на Карпатській Україні, а всі оставші члени Управи зі службових причин змушені були виїхати на місце своєї службової праці в різні віддалені місця Словаччини.

Презідія Управи лише підтримувала зв'язок з членами, погоджувала біжучі денні справи а на зовні отералася вдернати отарі звязки з Українськими інотитуціями та одиницями. Зрідка була можливість скликати засідання Управи.

Так в р. 1936 відбула Управа одно протокольне засідання на якому погоджено 17 справ. Рішене поревести обєднання українських інженерських організацій в одну організацію а осередок Українського Інженерського організаціоного життя перенести до Ужгороду. В тій цілі й делеговано секретаря Спілки /Ім. С. Зерналя/ до Праги, Ужгорода і Мукачева. Висміюючи іншою на Карпатську Україну спричинено заłożення двох місцевих читальень.

В році 1938 відбула Управа одно протокольне засідання, на якому погоджено 18 справ. Організаційна праця: Управа зголомує свою готовість в працах Українського Центру Народній Раді в Ужгороді а потім в Хусті /Карпатська Україна/ та входить з ним в зносини, Український Народний Обороні "Карпатська Січ" висилає громовий дар на одягнення січовиків - 300 ич.

В році 1939, з появленням більшості членів на Словаччині після трагічного 14 березня 1939 праця і діяльність значно посилюється на нові ділянки організаційного та громадсько-освітнього життя. До Братислави візджається на сталу працю члени Управи Спілки та члени Ревізійної Комісії, що до тепер працювали далеко від місця осідання Спілки. Провадиться інтенсівна праця.

Управа відбула 8 засідань, на яких погодило 218 справ. З організаційної діяльності Управи Спілки треба відмітити: 1/ Спроба організації Українського Комітету в Братиславі - протокол засідання Управи ч. 78 з 15. IV. 1939. На жаль ініціатива представників Спілки не знайшло порозуміння в тих до кого Управа звернулася з ініціативою. Відсутність такого Комітету потім негативно відбилося на пляновій допомоговій акції емігрантам з Карпатської України.

2/ Загляду на те, що на Словаччину прибуло багато емігрантів з Карпатської України, які в 90% находилися без засобів до прожиття а в багатьох випадках без змоги жаріт' змінити білизну та що окрім харчової та житлової акції інших допомог не існувало - Управа Спілки на своєму засіданні дні 5. V. 1939: протокол ч. 79. поширила функції Догомогоного фонду при Спілці на цілу Карпато-Українську еміграцію та допомогала грошима, білизною, одягом, взуттям і т.д., всім хто звертався за такою допомогою до Спілки.

В році 1940/до 10. IV./ Управа відбула 3 засідання на яких погодила 61 справ. Організаційну діяльність продовжує з р. 1939 і попередніх років.

Протягом цього періоду існування Спілки, д * Управи входили наступні і.к.
/Подальшо в алфавітному порядку/.

1. Інж.Бондаренко Федір	29.II.	1932	24.V.	1932	з.голови,
2. Інж.Гуша Микола	II.U.	1930	21.I.	1931	голова /І/
3. Інж.Зеркаль Сава	II.U.	1930	21.I.	1931	орт.реф.
	21.I.	1931	15.II.	1931	з.гол.
	15.II.	1931	14.I.	1932	секрет.
	14.I.	1932	16.VIII.	1933	скарб.
	9.XII.	1933	4.II.	1934	з.гол.
	4.II.	1934	28.IU.	1940	секрет., з.скарб., культ.реф., бібл.
4. Інж.Зубченко Данило	4.IU.	1932	2.I.	1934	кул.реф. і з.гол.
5. Інж.Івантишин Ярослав	14.I.	1932	18.II.	1933	секрет.
	18.II.	1933	4.III.	1933	з.гол.
	4.III.	1933	4.II.	1934	секрет.
	4.II.	1934	28.IU.	1940	з.гол.
6. Інж.Катеринич Іван	II.U.	1930	22.III.	1931	секрет.
7. Інж.Ломацький Максим	II.U.	1930	16.XII.	1930	з.гол.
8. Інж.Мазенців Микола	C.VI.	1932	18.II.	1933	з.гол.
9. Інж.Мосенда Леонід	14.I.	1932	29.II.	1932	з.гол.
10. Інж.Мочарний Михайла	22.III.	1931	14.I.	1932	голова.
	3.IV.	1933	5.VII.	1933	секрет.
	5.VII.	1933	28.IU.	1940	голова.
ІІ. Інж.Науменко Евген	15.II.	1931	22.III.	1931	голова.
	22.III.	1931	14.I.	1932	з.гол.
	18.II.	1933	6.U.	1933	голова.
ІІІ. Інж.Радченко Григорій	29.II.	1932	4.IV.	1932	кул.реф.
ІІІ. Інж.Рябокінь Омелян	22.III.	1931	14.I.	1932	кул.реф.
ІІІ. Інж.Сімонович Володим.	4.III.	1933	3.IU.	1933	секрет.
	6.U.	1933	5.VII.	1933	секрет.
	16.VIII.	1933	1.I.U.	1935	скарб.
	1.I.U.	1935	28.IU.	1940	"
ІІІ. Інж.Слинико Олександ.	II.U.	1930	5.II.	1931	скарб.
	5.II.	1931	22.III.	1931	з.гол.
ІІІ. Інж.Химчака Сергій	14.I.	1932	29.II.	1932	кул.реф.
ІІІ. Інж.Хомічевський Гр.	18.II.	1933	16.VIII.	1933	кул.реф.
ІІІ. Інж.Федорів Максим	4.II.	1934	28.IU.	1940	з.гол.
ІІІ. Інж.Яременко Олександ.	16.II.	1930	5.II.	1931	з.гол.
	5.II.	1931	14.I.	1932	секрет.
	14.I.	1932	12.II.	1933	голова.

/І/ було обрано к.Інж.Науменка Е., але Інж.Науменко зі службових причин мусів відійти, а на його місце наступив к.Інж.Гуша, який фактично і виконував обов'язки голови.

ДО РЕВІЗІЙНОУ КОМІСІЇ ВХОДИЛИ:

1. Інж.Гончаренко Ю.	12.II.	1934	28.IU.	1940
2. Інж.Гунько Д.	4.II.	1934	28.IU.	1940
3. Інж.Думо Р.	4.II.	1934	28.IU.	1940 ³⁹
4. Інж.Жабченко К.	II.U.	1930	10.I.	1932
	25.VI.	1933	4.II.	1934
5. Інж.Івантишин Я.	II.U.	1930	10.I.	1932
6. Інж.Катеринич Г.	10.I.	1932	12.II.	1933
7. Інж.Пустовір Гр.	22.III.	1931	4.VI.	1934
8. Інж.Ниріченко М.	II.U.	1930	10.I.	1932
9. Інж.Слинико О.	10.I.	1932	4.VI.	1934
10. Інж.Федорів	12.II.	1933	25.VI.	1933

ПОРЯДОК ГОЛОВУВАННЯ В УПРАВІ.

1.Інж.Гуша М.	від II. у.	1930 до 21.I.	1931	год.
2.Інж.Зеркаль С.	" 21. I.	1931 " 15.III.	1931	з.год.
3.Інж.Науменко С.	" 15. II.	1931 " 22.III.	1931	год.
4.Інж.Мочарний М.	" 22.III.	1931 " 1.I.	1932	"
5.Інж.Яременко О.	" 14.I.	1932 " 18.II.	1933	"
6.Інж.Науменко е.	" 18.II.	1933 " 6. у.	1933	"
7.Інж.Зубченко Д.	" 6. у.	1933 " 5. VII.	1933	"
8.Інж.Мочарний М.	" 5. VII.	1933 " 28.IV.	1940	"

ПОРЯДОК СЕКРЕТАРІАТУ В УПРАВІ.

1.Інж.Катеринич І.	від 12.у.	1930 до 5. II.	1931.
2.Інж.Зеркаль С.	" 5. II.	1931 " 14.I.	1932.
3.Інж.Івантишин Я.	" 14.I.	1932 " 18.II.	1933.
4.Інж.Сімонович В.	" 18.II.	1933 " 3. IV.	1933.
5.Інж.Мочарний М.	" 3. IV.	1933 " 5. VII.	1933.
6.Інж.Івантишин Я.	" 5.VII.	1933 " 4. II.	1934.
7.Інж.Зеркаль С.	" 4.II.	1934 " 28.IV.	1940.

ПОРЯДОК СКАРБНИЦЮВАННЯ В УПРАВІ.

1.Інж.Слинико О.	від 12.у.	1930 до 5. II.	1931.
2.Інж.Яременко О.	" 5. II.	1931 " 14.I.	1932.
3.Інж.Зеркаль С.	" 14.I.	1932 " 16.VIII.	1933.
4.Інж.Сімонович В.	" 16.VIII.	1933 " 1. у.	1935.
5.Інж.Зеркаль С.	" 1. у.	1935 " 28.IV.	1940.

Б/ СЕКРЕТАРІАТ СЕЛІКИ ВИКАЗУЄ ТАКУ ЧИЛІСТЬ.

Рік 1930. Вхідних справ	9. Вихідних справ	12.
" 1931.	104.	168.
" 1932.	93.	123.
" 1933.	95.	48.
" 1934.	33.	78.
" 1935.	35.	44.
" 1936.	26.	21.
" 1937.	24.	39.
" 1938.	15.	13.
" 1939.	163.	95.
" 1940.	30.	54./до 1. IV./

Разом: 625 695

В/ СКАРБНИЦЯ СПІЛКИ /КАСА/:

Рік 1930. Прибутків кпр.	315.--	Видатків кпр.	291.30
" 1931.	2.142.70	" "	1.865.55
" 1932.	4.797.05	" "	4.541.50
" 1933.	899.10	" "	1.191.50
" 1934.	494.--	" "	267.35
" 1935.	567.--	" "	365.10
" 1936.	377.66	" "	89.70

Pis 1937. Прибутків кор.	64.85	Видатків кор.	56.10
" 1938. "	29.05		I4I.--
" 1939. "	3.727.45		2.728.60
" 1940. "	334.15		88.20/до I. IV
Разом ко: I3.768.00			II.625.85

Готівки ЗІ.ІІІ.1940 : 2.142.15 корол.

ПОСДІНОК СТАТТІ ПРИБУТКІВ:

1. Вписсве та членські внески кор.	6.493.45
2. Допомоговий Фонд.	834.25
3. Поезини в членів .	I.251.10
4. Гресовий Фонд.	272.25
5. Підприємства /вечірки,академії/ .	1.792.50
6. Акція Української Госп.Академії .	462.75
7. Конгресова Україн.Інженерів .	331.25
8. " абоольвентів Укр.Госп.Академії .	I.841.45
9. " від уломеної готівки ,	154.30
10. Інші	334.70
Разом: I3.768.00	

ПОДІНОК СТАТТІ ВИДАТКІВ:

1. Організаційні, адміністраційні, друки тє поштсве	3.243.60
2. Допомога студентам У.Г.А.	553.30
3. Повернення поезик	I.254.10
4. Організація академій, викладів, т.и.	I.543.20
5. Допомоги та дари	I.490.80
6. Бібліотека та читальня	I.232.30
7. Акція абоольв.Укр.Госп.Академії	2.311.55

Разом: II.625.85
Готівки ЗІ.ІІІ.1940 : 2.142.15

III. Допомоговий Фонд.

На молоду організацію - Спілку, припамо дуже тяжке завдання. Абоольвенти, що покінчали високі технічні школи в Подебрадах /У.Г.А./, в Празі та Ерні під час почуування собі служби чи праці в більшості зверталися до Спілки за моральною і матеріальною допомогою. Управа Спілки грошових засобів не мала, щоби уділювати поезики чи допомоги, тому на своїму засіданні з дня 1. квітня 1931., протокол ч. 19. ухвалила "заснувати при Спілці Допомоговий Фонд для видачі довготермікових поезик колегам, що опинилися через безробіття в скрутному матеріально-му стані". Першу суму грошей для цієї мети було зібрано по підписаному листі, як добровільні датки в сумі 250.--кч, а потім все дальні суми для потреб Д.Ф. діставалися як поезики в окремих членів спілки, як датки та доходи від підприємств, вкладок та процентів. Особливо добру службу виконав Д.Ф. в р. 1931, 1932 1933. в часі найбільшого розросту тут господарської кризи.

Після 14.ІІІ.1939 разом з емігрантами з Карпатської України зявилось до Братислави багато членів Спілки, котрі матеріально були зовсім незабезпечені. Управа Спілки в перших

днях дошомогла своїм членам з засобів Допомогового Фонду при Спілці, але життя показало, що треба перебрати моральну і матеріальну поміч для всієї новоприбуваючої з Карпатської України еміграції. Управа Спілки проектувала і вживала старань, щоби засновувати в Братиславі Український Допоміжний Комітет, що складався би з представників організованого українського громадянства, але справа затягувалася... і накінець з того нічого не вийшло. Тоді секретар Спілки /Інж. С. Зеркаль/ в порозумінні з головою Спілки /Інж. М. Мочарний/ звернувся з приватним листом до Інж. О. Гончара в Нью-Йорку, щоб той зайнівся збіркою на допомогу емігрантам з Карпатської України. Діставши від Інж. О. Гончара позитивну відповідь та раду, щоб цю акцію перевели Український Робітничий Союз в Сполучених Штатах Америки та часопис "Народна Воля" - Управа Спілки звернулася до останніх з листом та донладом про існуючий стан на Словаччині, в справі допомоги емігрантам з Карпатської України. Доклад Управи Спілки 1939 року вмістила "Народна Воля" в ч. 51 з дні 9 травня 1939. Сирептою, та дніжучи особистими заходами Інж. Гончара О., Інж. Ревенка М., Інж. Кістя Андрія, Інж. Безручка І., Інж. Залєвської Е., Проф. Григорія Н., отця Др. Молодницького В., п. Луціва І. та багатьом іншим /див. вище Мертводавців/, а ссобливо великий організаційної та жертвеній праці Української Запомогової організації УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ СОЮЗ В СКРЕНТОНІ, С.Д.А. Його друкоману оранжові "Народна Воля" в Сирептоні та редакторам п.п. Володимирові Левицькому й Якові Чижові - збіркова акція на допомогу емігрантам з Карпатської України мала великий успіх.

Прибутки Допомогового Фонду складалися в р.р. 1939-1940 з таких сум в коронах словацьких:

1. Т-во "Соборна Україна" в Нью-Йорку - Інж. М. Ревенко	495.-
2. Української Ортодонсальної /правосл./ церкви в Нью-Йорку - Др. К. Клобицький, парох	528.-
3. Редакція часопису "Народна Воля" в Сирептоні - ред. Я. Чижес	7.000.-
4. Україн.-Американ. ліги в Нью-Джерсі - п. Ю. Луців	1.750.-
5. п. Івана Зев'ятого в Лівії /70 кс і 72 кс/	142.-
6. Українського хору в Чікаго - пі. М. Кулинська	1.360.-
7. Т-во Українських Ветеранів в Торонто, Канада - п. І. Конрада	689.50
8. Запомогового Жіночого Т-ва в Чікаго - пі. Анна Стен /584 кс і 729.75 кс/	1.313.75
9. Редакція часопису "Народна Воля" в Сирептоні - ред. Волод. Левицького /5.840 кс і 2.920 кс і 5.840 кс/ 14.600.-	
10. Збірка на фармі п. І. Штогріні, на замісник ред. О. Ревенка - п. Теодор Вислоцький в Нью-Йорку	1.447.80
11. Інж. Гордішка Івана	50.-
12. " Зінченка Михайла	65.-
13. " Дудника Антона	45.-
14. Др. Лисецького Пантелеймона	100.-
15. " Підгірного Івана	15.-
16. п. Чекірдм Віктора	50.-
17. п. Яніка Івана	10.-
18. Зворот позики	140.-
19. Зворот допомог /не доручено через виїзд/	293.-
20. Через Англьо-Празьку банку, філіїлни в Нью-Йорку а в Братиславі від Запомогового Т-ва Укр. Нікон в Чікаго через А. Стен та К. Дідух /передано до Стилскійного Фонду/	700.-

Равом: 30,784.05

Крім того Спілка одержала погашенім одягом, а то:

1. / від Українського Комітету Поступових Товариств в Нью-Йорку старанням Інж. Залєвської єв I посилик з 3 пакунків взагалі

225 кг брутто - 146 шт. річей,
 2./ від Інж. Вільинського В. в Жіліні /через п.Інж.Дорога Я./ I по-
 силку з І пакунку - 9 шт.річей.
 Фінансові операції Доломітового Фонду від засновання до 1.IU.1940
 с такі:

Рік	Прибутків исро	Видатків корс
I931	350.--	350.--
I932	1.467.60	1.222.30
I933	739.25	584.55
I934	50.--	174.--
I935	143.--	-----
I936	-----	57.--
I937	-----	-----
I938	-----	-----
I939	30.074.05	27.842.65
I940	720.--	a/ 2.735.-- b/ 578.40
Разом:		33.543.90
		33.543.90

В р.р. I939-I940 / до 1.IU./ видано:

1.	На колочну акцію 44 дітям.	2.510.---	ис
2.	одягову акцію 14 особам	3.224.---	"
3.	правну допомогу /гаси, візи/ 5 особам:	172.---	"
4.	Дитячий притулок в Модранах	300.---	"
5.	лікування хорим та побитим.	1.450.---	"
6.	Український баран в Братіславі /перехолова станиця:/ 500 і 100 і 60 ис/.	660.---	"
7.	залізничні квитки студентам до Праги та Пришеве 13 особам	1.420.---	"
8.	поштові видатки	320.80	"
9.	організаційні та адміністр.вид..	1.718.50	"
10.	Випаво готовими грішками, як допомогу емігрантам 162 особам - переважно перебуваючих в Українському барачі.	18.802.35	"
11.	Окремі призначення.	578.40	"
Разом:		31.156.05	"

Крім того видано чоловічого одягу:

мужського, жіночого та дитячого 146 і 9 разом: 155 шт.річей, з яких 86 шт.річей дано до розділення в Українському барачі /перехова станція/ в Братіславі.

Дари, що заславле "Народна Воля" складалися зі збором Українського громадянства через місцеві організації. Ось список тих, що своїми скромними, але широкими дарами прийшли на поміч тим, що боронили своєї Української державності, волі і свободи, що змушені були залишити Рідну Землю та піти на зліденине еміграцією скитання, але не покорилися переможців, тільки зістали з великою вірою у перемогу правди та готові стети зносу до боротьби за во-лю, свободу, державність і соборність Рідного Народу - Рідної Землі. Список жертводавців подаємо за "Народною Волею" часописом Українського Робітничого Союзу в Скрантоні - Сполучені Держави Америки:

1. Кіноча Громада в Буфало, Н.Й.
2. Укр.Жіночий Прогрес.Клуб в Дітройт,М.
3. Т-во "Боротьбе", від.225 У.Р.С. в Клівленді.
4. Василь Гнус в Тейлорі,О.
5. "Зора Правди" від.47 У.Р.С. в Скрантоні,Па.
6. Т-во імені Шевченка від.193.У.Р.С. в Нортгемптон,Па.
7. Укр.Жіноче Товариство в Тейлор,Па
8. Еаген Р.Котур в Елмайра, Н.Й.

9. Збірка у Скrentоні, Па /Гр. М. Н. Тецій, М. Дутчак, Т. Мінник, Ст. Корпан, Я. Чиж, В. Левицький, П. Мощівський, Т. Сарахман і В. Александер/
10. Т-во імені В. Винниченка, від. 252. У. Р. С. в Ніагарі, Іл.
11. Т-во "Вільна Україна", від. 138. У. Р. С. в Ленсінг, Н.
12. Т-во "Український Дім" в Ленсінг, Н.
13. Т-во імені Лесі Українки, в Ленсінг, Н.
14. Відділ 16. Оборона України в Ленсінг, Н.
15. М. Красносельський в Ленсінг, Н.
16. Юлія Чомко в Оліфант, Па.
17. Т-во "Дніпро", в Нью Йорку, Н. Й.
18. З віча в Нью Йорку.
19. Анна Мощівська в Оліфант, Па.
20. Т-во "Соборна Україна" в Нью Йорку, Н. Й.
21. Збірка в Ленсінг, Н., Т. Шварц, Аяд, Пилипшич, Л. Гусак, М. Мальований, Мир. Мальований, Ст. Воробець, В. Горішний, А. Мальований/
22. Збірка на свяченім браттві св. Михаїла в Гот Гемстед, Н. Й.
23. Збірка з нагоди 30 літ. подружжя п.п. Ст. і Бронислави Шевчуки в Голіон, М./І. Шевчук, М. Мазур, І. Накрейко, Ан. Шевчук, Бр. Шевчук, В. Косаль, С. Бавришин, Іл. Процишин, Д. Небан, В. Бурно, Дм. Крупалин, Гр. Янішевський, Гелена Шевчук, Гр. Марковський, Ген. Шевчук/.
24. Т-во "Зоря Празди", від. 246 У. Р. С. в Джансон Сіті.
25. Український Робітничий Союз, Головна Рада. Скrentон, Па.
26. Збірка на вічу тід. 167 У. Р. С. в Бейон, в Н. Дж.
27. Збірка з членів від. 263. У. Р. С. в Гренд Редіс, Н.
28. Т-во імені М. Грушевського, від. 30. У. Р. С. в Брайдлпорт.
29. Укр.-Амер. Голіт, Ілло в Нью Йорку, Н.
30. Укр.-Амер. Ліга повітів Міддлсекс і Сомерсет, отейну. НЮ. Єн.
31. Збірка в срібнім весіллі т.т. Гринька і Анни Фляк в Лакаванна, Н. Й.
32. Т-во "Могильниця" від. 79 У. Р. С. в Нью Йорку.
33. Збірка на весіллі т.т. Стака і Анни Волешуків в Бостові, Н.
34. Свіца, Констуа-лон-Монтень, Франція.
35. Збірка з нагоди заручин дочки гр. Ан. і П. Зеленечьких, Европ, Н. Дж.
36. Збірка з нагоди 25 літ. гр. З. і Марії Фед'чишин в Гілсайд, Н. Дж.
37. Укр. Гром. Рада в Детройт, Н. збірка.
38. Збірка. Жіночої. Громади в Маталан, Н.
39. Укр. Жін. Т-во "Богородчанка" в Нью Йорку, Н. Й.
- 40 + 49 не дійшли.звіти.
50. Збірка на лекції проф. Н. Григорієва в Ленсінг, Н.
51. Відділ 20. Оборона України в Торонто, Онт.

Дальші звіти не дійшли.

Цим шляхетним чином Українське працюча еміграція в Америці в най-критичніший час прийшла з допомогою своїм братам, борцям за волю та державність свого народу та не одному загоїла криваві рани зранено-го серця наших героїв-патріотів після гасла:

Нам ніхто не поможет
Поможемо собі самі!

IV. Стипендійний фонд.

Скільки допомогової акції перед Україною Спілки повстало нове болюча справа, а то забезпечення студентів.

На початку року 1933 на Словакському університеті студіювало коло 15 студентів, родом з Карпатської України. Студенти були стипендіата-ми чи то державних чи то локаційних стипендійних фундацій. Після трагічно-го дня, 14 березня 1939 ці студенти зістали без засобів до дальніших студій, тому деякі повернулися на окуповану Рідину землю, де які ви-їхали в інші місця на студії чи на працю, а З стипендіти зістали в Бра-

тіснаві й надалі, бо їм залишилося до скінчення студій ще один рік. З істали без жадних засобів до дальніших студій. Загроза недовінчення студій цих студентів стала проблемою для Управи Спілки.

Згадані студенти звернулися за допомогою на докінчення студій до Словачької влади, до Ліквідаційного Комітету для справ утікачів з Карпатської України та до різних чинників, але дістали окрім відмову. Залишилося пару днів, коли ще можна було вписатися на університет.

Знайочи прикруту ситуацію цих студентів Управа Спілки на своєму засіданні дnia 16. жовтня 1939. протокол ч. 84. ухвалила організувати при Спілці Стипендійний Фонд, з засобів якого уділювалося б стипендії, як віще згаданим студентам, так і в інших подібних випадках. Для заложення Фонду на тім же засіданні Управа ухвалила негайно видати на вписове та прожиття студентам з Допомогового Фонду потрібну суму а окремим Закликом звернулася до Українського громадянства в Словаччині о добровільній затраті /приблизно на особу, що має службу чи заняття 90% на академічний рік 1939-1940/ на Стипендійний Фонд.

Фінансові операції Стипендійного Фонду є такі:

І. Поступування На Стипендійний Фонд при Спілці від засновання ц.т. 16.10.1939. до 1.4.1940. внесли:/ в коронах слов./

1. Допомоговий Фонд при Спілці	1.520.-	46. Інж. Яременко Д.	80.-
2. Запомоговий К-т Укр.Кіно в Шікаго через п.А.Стек та Ділук.	200.-	47. " Федорів М.	75.-
3. Др. Нездіймінога М.	300.-	48. " Науменко С.	70.-
4. Інж. Кубульник М.	200.-	49. " Дідов Ст.	65.-
5. Др. Кемінський І.	130.-	50. " Мазуркевич І.	65.-
6. Інж. Вільмошний В.	100.-	51. Др. Васильків В.	60.-
7. п. Бора В.	100.-	52. Інж. Лішкант С.	55.-
8. Інж. Василевський Гр.	100.-	53. п. Баршанець Є.	50.-
9. " Гладій Атан.	100.-	54. Др. Городинський А.	50.-
10. Поеол Гуснай Юл.	100.-	55. Інж. Гунько Д.	50.-
11. Інж. Дорош Я.	100.-	56. " Дудник А.	50.-
12. Др. Дутка Ав.	100.-	57. п. Кузьмин Д.	50.-
13. Інж. Закуштуй Ж.	100.-	58. Інж. Люкін І.	50.-
14. " Івасенко Г.	100.-	59. " Макар С.	50.-
15. Др. Лисецький П.	100.-	60. Др. Підгорний І.	50.-
16. Інж. Меркурій М.	100.-	61. Інж. Понятовський	50.-
17. " Олександр І.	100.-	62. Др. Романишин І.	50.-
18. " Слинсько О.	100.-	63. " Молочковський В.	50.-
19. Агр. Чекірда В.	100.-	64. Інж. Сімонович В.	45.-
20. Др. Ярема В.	90.-	65. " Бур'янів Г.	40.-
21. Радн. Волощук Р.	90.-	66. " Івантишин Я.	40.-
22. Інж. Гаврилів-Буяр М.	90.-	67. Др. Пажанський В.	40.-
23. " Гордіюк І.	90.-	68. " Феделеш Н.	40.-
24. " Груша Г.	90.-	69. Інж. Цісар П.	40.-
25. " Журжа І.	90.-	70. п. Бочкор М.	30.-
26. " Зеркаль С.	90.-	71. Інж. Кошель О.	30.-
27. " Іванець Я.	90.-	72. " Лещенко П.	30.-
28. Др. Качалуба І.	90.-	73. Др. Різдорфер М.	30.-
29. " Красновська Л.	90.-	74. Інж. Озарчук М.	25.-
30. " Ластовецький О.	90.-	75. " Бучинський М.	20.-
31. Інж. Ластовецький С.	90.-	76. п. Боднер В.	20.-
32. " Моченюк І.	90.-	77. Інж. Гончаренко В.	20.-
33. " Марченко П.	90.-	78. " Кириченко М.	20.-
34. " Мірошник В.	90.-	79. п. Кучак М.	20.-
35. " Мочарний Ж.	90.-	80. Інж. Гевицький Т.	20.-
36. " Назюта І.	90.-	81. " Ломацький М.	20.-
		82. п. Малеш В.	20.-
		83. Інж. Шевченко П..	20.-

37. Інж. Пустовійті.	90.-	84. Інж. Ракгевич О.	15.-
38. Др. Пироженко М.	90.-	85. " Кісельов А.	10.-
39. Інж. Рябокінь О.	90.-	86. " Одінцов	10.-
40. " Саух В.	90.-	87. " Спірідов В.	10.-
41. Др. Шавала А.	90.-	88. п. Сукивський.	10.-
42. Міністр Штефен А.	90.-	89. Інж. Чекірда Я.	10.-
43. Др. Яшан В.	90.-	90. п. Янів Іван.	10.-
44. Інж. Янук М.	90.-	91. Інж. Білахів.	5.-
45. Др. Малик А.	80.-	92. Др. Пилик.	5.-
	93. Інж. Тетянгер Л.	5.-	

Р а з о м: 8.261.00

Здекларовано: Міністр Ш. Ревей 100.--ко

До дня 1 квітня 1940 видано:

1/ На стипендії З студентам.	ко 6.075.00
2/ На вписове, організаційні, адміністративні, канцелярські та поштові видатки	" 420.80
	Р е з о м: " 6.495.80

Готівки на 1. квітня 1940: корол I.765.20

Для зборання даток розсилано поштові складки в в Міській гади-
ниці в Братиславі однією біжучий рахунок ч. 154 під назвою "Українсь-
кий Стипендійний Фонд". окрім того розіслано підписні листи для збор-
ки на цю ціль.

Повна відчитність в цієї акції буде подана по скінченню цього ака-
демічного року чи то в черговому бюлетині чи окремим звітом,

На рік 1940/1941 Стипендійний Фонд буде і на даних функціонувати
та буде переведено збиркову акцію, бо намічується далі студенти, кот-
рі потрібують закінчити 1-2 роки високих шкільних студій. Просимо що-
би українське громадянство на це памятою!

У. Читальня та бібліотека Спілки.

Для обслуговження культурних потреб членів Спілки і українського
громадянства в Братиславі, в літні р. 1930 разом з Українською Громадою
"Єдність" в Братиславі /Розвязане урядовими чинниками в грудні
1930 р./ організувалася читальня в домі УМСА. До читальні обидві орга-
зації передплачували укр. часописи та журнали, разом з тим наші члені
користувалися й тими часописами, що передплачувала УМСА. Знову ж наших
часописів вживали читачі в УМСА.

Читальня Спілки тут містилася аж до кінця р. 1938. Тим членам Спіл-
ки і укр. громадянам / не членам/, що хотіли користуватися читальню,
Управа Спілки передплачувала річні легітимації від УМСА.

Від квітня місяця р. 1939 читальня Спілки знаходиться в канцеля-
рії Спілки, на Тегельній вул. ч. 30.

Бібліотека почала функціонувати тільки 10. січня 1934. Основою бі-
бліотеки послужили книги даровані Товар. Просвіта в Ужгороді, Укр. Цент.
К-том у Варшаві, книги передані Укр. Громадою "Єдність" в Братиславі
після її розвязання /60 прим./, книги даровані окремими громадянами
та книги куплені, особливо фахових книг та журналів.

Воїні р. 1936 Управа Спілки висадила різні книги та журнали на
Карпатську Україну для заłożення місцевих читалень в двох випадках,
а то на руки Інж. Зубченка, учителя в Сокирниці /51 прим./ та Інж.

та Інж. Я. Івантишин, учителя в Дунковиці /22 прим./.

На 1.1.1940. після зложенного нового кітальогу в бібліотеці знаходиться 136 чисел книг та 479 чисел журналів, в різних мовах.

Винесення книг і журналів переводиться в канцелярії Спілки на Тагельний вул. ч. 30.

Бібліотека стало поповнюється новими книгами і журналами, особливо фаховими.

УІ. Бюро праці.

По закінченню високих шкіл, Українські Інженери пошукували собі службу чи праце. Багато новоприбувших до Братислави інженерів зверталося до Спілки, як до єдиної української інженерської фахової організації, за порадами, інформаціями та допомогою, щоб виступувати на одужбу чи праце. Загляду на потребу таких порад, інформацій та допомог, треба було організувати при Спілці бюро праці.

Бюро праці стало веде один з членів Управи. Багато праці вносили і автор цих радів, а тому знає, яка це є потребна і в той же час не вдача праці.

За час існування Спілки, бюром було влаштовано 23 особи у 28 випадках та переведено 86 інтервенцій в справах приміщення на службу чи праце. Про кількість поданих інформацій в цих справах числових датах не подаємо, оскільки не ведено записів.

УІІ. Бюро правної поради.

З огляду на те, що часто виникає потреби, як у членів Спілки, в правних порадах чи то навіть заступництві правного характеру перед урядами, Управа Спілки постановила дnia 11.2.1935 організувати Бюро правної поради. Управа Спілки звернулася листовно до нашого правника і добродія Др. Л. Харака, адвоката в Нітрі, щоб він погодився взяти на себе цю функцію, як чесну. Др. Харак не відмовив і дав свою письмову згоду. Окрім того Др. Харак в урядовим, заприсягненим перекладачем всіляких документів на словацьку мову з мов: Української, Московської, Польської і т.д.

Отже члені Спілки, що мають будь-які справи правного характеру чи перекладу документів, можуть безпосередньо звертатися до Др. Харака на його канцелярію в Нітрі, вул. Глинкове ч. 17.

Управа Спілки звертає увагу членам Спілки і допоручув, щоби при кожному запиті чи проходженню о правну пораду чи яку іншу пораду на відповідь прикладали поштові значки.

УІІІ Ампліт обсольгентів Української Господарської Академії в Ч.С.Р.,
в справі правного уживання інженерського титулу та гонорування.

Український Громадський Комітет в Ч.С.Р. - Проте, як превоза еміграційна установа, дбаючи за правну, моральну, матеріальну і освітню справу української еміграції, організовував ряд фахових курсів - як горбарські, кооперативні, книгарські та металургіальні - для людей з низкою чи не укінченою середньою освітою. Для тих же, що вде мали середню освіту закінчену, трябше було подбати, щоб ці останні змогли продовжувати свої студії в високих школах - своїх, рідних, українських. Хоч високих школ було досить і чеських та інших, але провідник У.Г.Локіцький Михайло Шаповал, його найближчий співробітник Никифор Григорій та інші приступили до організації власних - українсь-

ких високих шкіл. Таки ними були організовані 1/Українська Госпо-
дарська Академія в Подебрадах /Українська висока технічна школа/,
2/Український Високий Педагогічний Інститут імені Михайла Драгома-
нова в Празі, 3/Український Соціологічний Інститут у Празі, 4/Україн-
ські мистецькі Студії в Празі. Рівночасно організовано для видаван-
ня високошкільних підручників Український Громадський Видавничий
Фонд у Празі. Старанням тогож У.Г.А. всі ступінчасті студенти чи то
українських чи чеських шкіл та курсів були забезпечені стипенді-
ями аж до повного укінчення.

На жаль з боку таки нашого громадянства і студенства розпоча-
лася була акція, аби ці високі школи, що не мали ще укінченіх прав-
них забезпечень і утримувань в державному відношенні - були відсе-
паровані від фундатора і організатора, це було від Українського Гро-
мадського Комітету. Таким чином У.Г.А. в Подебрадах від 1 вересня
1923 "осамостійнилася" від У.Г.А., отже позбавилася як правної так
і громадської спіні.

Це відсепарування особливо відчули пізніше абсолювенти У.Г.А.
не тільки з матеріального погляду, але особливо з морального і пре-
стінного.

Наші "приятелі" з чеського міністерства шкільництва в Празі
постаралися працює що дія 16.9.1930, число 66828 /ІУ/1/1930 висла-
ло міністерство шкільництва до Уряду осупільних праць на Словач-
чині пояснення, в якому подається, що У.Г.А. організована не на під-
ставі окремого Чехословацького закона, та що не є рівноцінна домаш-
нім /чеським/ високим школам технічним. Це пояснення, як припис /ви-
нос/ було надруковано майже випадково в Краєвому урядовому Вісни-
кові ч.4.1931 а таким чином цей припис набрав характеру урядового
документу на підставі котрого почалося урядове гоніння, образи, по-
кутування, заборона вживати і підписуватися власним титулом "Інж"
а платню стали заділювати абсолювентів У.Г.А. до ступіні середньо-
шкільних а то й просто, як без жодної освіти. /Зс кор. денно після
6 років інженерської практики і праці./

Абсолювенти У.Г.А. бігом майже 10 років в Ч.С.Р. залишили не
справедливої і не заслуженої карі. Кабуть тільки за те, що як пат-
ріоти і оборонці української культури та науки пішли на студії
у своєму рідному високу школу, а не пішли до чужих високих шкіл, хоч мог-
ли це зробити.

Тому треба було організувати акцію оборони інженерського діл-
куму, виданого Українською Господарською Академією в Подебрадах.

І от уже 10 років веде Спілка планово і систематично цю акцію.

До р.1933 керувала цією акцією Управа Спілки, зд 25.УІ.1933
перебрала ведення цієї справи Комісія абсолювентів при Спілці. В
склад цієї Комісії входили к.к. Інж. Науменко Е., інж. Івантишин Я.
та інж Сімонович В., від 23.УІ.1939 доручила Управа Спілки веден-
ня цієї акції к.Інж. Зеркалеві С.

Новий перебіг акції буде подано окремою брошурою аж після
після закінчення акції, де й будуть уміщені документи по цій спра-
ві.

Інформації про попередні праці Управі Спілки та Комісії аб-
солювентів У.Г.А. подані в попередніх бюллетинах Спілки а особли-
во в Комунікаті Комісії абсолювентів У.Г.А.

Тут подаємо інформації в якому стані находитися справа зараз.

Попередні акції робилися в Празі і на Братиславу майже не
зверталося уваги, тепер же ци справу треба полагоджувати тільки
тут, на місці - в Братиславі, в столиці Словачької Республіки.

В першу чергу подаємо інформації тим чинникам, що з погляду
Управи мають вплив на вирішення самої справи. Для цієї мети вида-
но на цікlostилі: а/програм, правила та статут У.Г.А., б/меморандум,
в/ прохання. Цей матеріал був автором цих рядків доручений в 43
випадках, при чому подано рівночасно устні інформації. Крім того

відбуто 6 колективних інтервенцій в цій справі. Одну з таких інтервенцій особливо треба відмітити, це інтервенція нашої делегації до п.міністра шкільництва Сівака. В цю делегацію входили п.міністр Ав. Штефан, Інж. Дорош Я., Інж. Гавантишин Я. та Інж. Зеркаль С. В інших випадках до інших урядових осіб делегацію складали Інж. Дорош Я. та Інж. Зеркаль С., або Інж. Гавантишин Я. та Інж. Зеркаль С. Окрім того автор цієї статті відбув сам біля 90 інтервенцій та ділових відвідин, де кілько відвідин Інж. Гавантишин Я. та інж. Науменко є. та інші.

Вислідок цеї акції поки що той, що на відкочування міністерства шкільництва та народної освіти Словачької республіки Словачська Висока Школа Технічна в Братиславі подала міністерству Ш.та Н.О. своє рішення в котрому визнає, що Українська Господарська Академія / Українська висока школа технічна/ в Подебрадах була програвово рівноцінною високою школам технічним в був.Чехо-Словаччині. На підставі цього рішення, Міністерство Ш.та Н.О. звернулося до певних урядових чинників з відношенням - подати свою засадничу думку в тій справі. Відповідь ще не надійшла.

Від себе Міністерство Ш.та Н.О. видало на запит одного урада висновення, в котрому пісдає, що Українська Господарська Академія в Подебрадах була приватною Українською високою технічною школою, та що абсолювентам У.Г.А., як договірним службовцям може бути даний плат по розряду високосільському - тобто I.В.

Фінансові справи цієї акції.

З огляду на те, що на видатки сполучені зведенням цієї акції треба було засобів, тому Управа Спілки зуміла була звернутися до бувших абсолювентів У.Г.А. в Ч.С.Р. а тепер в Словачькій республіці о грошеву підтримку.

Від початку цієї акції до 1.IV.1940 поступило внесків:

a/ Через касу Спілки.	:	ко 1.841.45
b/ Комісію абсол.У.Г.А.при Спілці :	:	370.25

Разом: ко 2.211.70

Від початку цієї акції до 1.IV.1940 переведено видатків:

a/ Через касу Спілки.	:	ко 2.311.55
b/ Комісію абсол.У.Г.А.при Спілці:	:	365.20

Разом: ко 2.676.75

Отже з поданих поступлень та видатків бачимо, що недостаччу суму ко 465.05 абсолювенти У.Г.А. по цій акції ще не покрили.

Пояснення статті видатків:

1. Подорож делегата Управи до Подебрад до У.Г.А. з доказом про акцію в р.1931.	:	ко 300.--
2. Внесок до Комісії абсолювентів У.Г.А.в Подебрадах".	:	51,10
3. Друк меморандума, інформацій, закликів, комунікату та ін. і/до р.1939/	:	507.50
4. Річні видатки Комісії абсол.У.Г.А.при Спілці	:	97.65
5. Матеріали та довлади.	:	42.90
6. Виготовлення меморандума, прохання, програму У.Г.А. та реєстру професорів У.Г.А. /в 1939 р./	:	542.20
7. Друк матеріалів під ч.б.	:	737.70
8. Адміністративні та презентаційні видатки	:	231.80
9. Поштові видатки.	:	165.90

Разом: "2.676.75

Та помимо цього ще до часу укінчення цієї акції Управа Спілки буде потрібувати певні суми, які мають зложити тільки ті, що будуть

мати з того крім морального та прастіжного задоволення головним чином уліпшеннє матеріальне забезпечення, тому грошева збірка на ціль не закінчена і продовжується аж до цілковятого укінчення справи.

IX. Канцелярія Спілки.

Спілка від самого заложення одну і туж саму ставу адресу, на якотру й справлялася вся кореспонденція адресована Спілці чи навіть поодиноким Українським громадянам за посередництвом Спілки. Однаке засідання, наради, збори та відвідини відбувалися по різних рестороках чи каварнях. Де мало свої не вагоди.

Рік 1939 був особливо визначним широком працею Управи Спілки /так 1940 !/, і тому треба було подбати про стаду канцелярію та викайти окреме помешкання, в якому як члені Управи так і відвідувачі Спілки моглиб без перешкод та видатків полагодити свої справи. В цій же канцелярії міститься бібліотека та архів Спілки.

Евиденція відвідувань канцелярії подає такі дати: в жовтні 1939 102, листопаді - 104, грудні - 85, в січні 1940 - 56, лютому - 46, березні - 63.-

Адреса канцелярії Спілки:

BRATISLAVA, Tehnická ul., čís. 30., SLOVENSKO. Европа.

х-Х-х

Інж. С. НАУМЕНКО.

ТЕХНОЛОГІЧНЕ БЕЗРОБІТТЯ.

Стале удосконалення машинного парку та реціоналізація виробництва, що викликані буйним розвитком капіталізму, ставить перед нами все з більшою насіннє проблему, яку можна назвати питанням технологічного або технічного безробіття.

Щоб уявити собі зміст цього питання, треба приглинутися до ним технічним поступом.

Коли подивитися на історію людства під аспектом технічного поступу, то згруба її можно розділити на три доби.

1. Стару добу ручного виробництва, що в чайована й тягнеться аж до впровадження в промисловість парової машини, як погону. В цю добу людина при своїй господарській діяльності користувалася ручною силою, вілою, вірат, уживала простих машин: підйому, колеса, кінну, то що, та дуже примітивно використовувала також силу вітру та води. Основою праці була виконність людини, що залишалась, не залежно від середовища, в якому була переведена, майже константою.

2. Початком середньої доби можна вважати I. 800 рік, коли зникло право патенту на Баттів паровий двигун. З цього моменту починається удосконалення парової машини і заведення її як погону до різних підприємств.

Гірничий промисл та мануфактура зі своїми виробничими машинами /песни, пили, млини, ткацькі станови та інші/ дають підставу до скорого поширення цього нового рушія в існувавшому тоді промислу.

Після удосконалення паротягу Стефансоном в р. 1829 починається буйний розвиток залізниць, де парову машину уживається, як тягову силу.

Від 1867 року з удосконаленням дінамо Сіменса в промислов-

сти починає відігравати роль І електрика.

Це були стани розвитку середньої доби, які називемо добою машинного виробництва. Ця доба є коротка.

З. Третю добу, сучасну, добою машинного виробництва машин, або добою машинизації промислу.

Машини, що була вироблена на половину ручною працею людини, ще не проявляла всіх властивостей в ній рахуваних.

Тільки машинове виробництво машин викликало цілкий переворот у промисловому житті, потягло за собою далінсяяли зміни у виробництві, та поставила перед нами нові соціальні проблеми.

X X
X

Сучасна доба виросла зі середньої поступово, коли винайдені XIX століття Денуарі імбушний мотор з 1860 року, Сіменсів динамо-електричний мотор з 1867 року, Беллів телефон 1874 року, Едісонова електрична лампа 1879 року Парсонова парова турбіна 1886 року, Дунльогова пневматика 1890 року, Генебіків залізобетон 1892 року, Марконів бездротовий телеграф - нашли собі практичне примінення в житті.

Загально початком модерної доби можна вважати ХХ століття, передусім для Америки, тоді, як у нас в Європі вона наступила в повній формі аж після світової війни.

Цій добі характеристичні дві властивості: 1/ вирібна здібність росте до безмежності, машинами можна виробляти другі машини в довільній кількості, баваною якості та розміров та 2/ участь людини, головна фізична праця людини, усувається все більше й більше на задній план в процесі виробництва.

Ст же рабіоналізація, це бот поступова заміна робітника машиною, автоматом, що підчищує стало темпо виробництва, зменшує в п'ятьму процесі предію людини, в характеристичній властивості нашої доби. Робітник вже не працює, а лише доглядає за правильнотю працею машини. Надіть на Карпатської Україні була вже фабрика на хемічну дестилляцію, яка працює, як на кам'яну на кількість машин, які можуть без перерви, замінена на кількість машин та та перебомпувати до разервуарів вироблений спирт та оцет.

Одна фабрика штучного шовку в Нью Джерсі працює вонсім без робітників, при чому керує нею група інженерів із своєї канцелярії в Нью Йорку.

На заводі А.О.Сміт-Корпорація в Мілвіанку виробляється 10 тисяч автомобільних рам в день під доглядом однієї людини, яка лиш усуває неправильності в ході машин.

Чи мало можна привести прикладів, що у вальцовниках, між розгрітими до біла залізними гадами блоків та дротів, не побачимо ні одного робітника.

Зменшування праці виглядає в де яких державах так: На одну особу в Сполучених Штатах Америки припадає 30 Н.Р., в Англії 18, в Німеччині 12, в Бельгії 9.5, в Франції 8.25, в Голландії 7 і т.д.

X X
X

Щоб уникнути собі, як мізерно виглядає сила людини в порівненні з машинною, візьмемо округло виконність людини - 0.1 кінської сили. Праця людини за 8 годин буде рівнятися 216.000 кг.

Для обслуги ж парової турбіни, що виконав протягом 24 годин працю дев'яті міліонів робітників, вистарчить 8 робітників.

Вистарчить перевести відповідне множення поданих чисел та порівняти висліди, щоб побачити якщо мурашкою виглядає людина при су-

часних машинах.

Транс атлантичний пароплаш за не цілих 5 днів перевозить пасажирів з Європи до Америки при зкористі 30 пузлів на годину /около 54 км/.

Порівняймо такий пароплаш з галерами, на яких Колумб в 1492 році відкрив новий світ.

Або як зірвати виконість людини з літаном, що перелітає віддаль Європа-Америка за кільканадцять годин.

В старому Египті, робітник за 10 годин праці міг зробити 450 цегел. В сучасній земеханізації цегольні, робітник за день зробить 450.000 цегол, отже в 1000 разів більше.

В склярському промислі, оден робітник працюючий на машині для вироби електричних ламп, замінить 10.000 інших робітників. Основна машина на вироблення пляшок робить в залежності від розмірів 15-35.000 пляшок.

Робітник за 8 годин може зробити близько 250 пляшок. В цукроварстві бувшої ЧСР за роки 1921-1930 після концентрації підприємств, та рационалізації, зменшилась кількість сталін робітників з 23.000 на 7.000, а сезонових на 50%, тоді як виробництво збільшилося у двічі.

Від 1907 до 1926 збільшилася погонна електрична сила з 1.634 тисяч Н.Р. на 14.202 тисячі Н.Р., пересічно збільшувалась річно на 42.7%.

В роках 1925-1928 спотреба електричної енергії збільшилася з 166 до 255 міліонів кіловаттів. /Б.М./

Це говорить про величезний поступ в продукції, але разом з тим число працюючих зменшилось.

В Німеччині виробництво збільшилося на 28% а кількість робітників зменшилося на 4%.

В сполучених Державах Америки за роки 1919-1927 по основному індексу 1919=100 в 1927 р. спад виглядала так:

Господарська галузь:	Кількість робітників		Продукція	Кількість робітників	Виконаність в %
	1919	1927			
Хліборобство	II.300	10.400	119	92	129.5
Гірництво	I.050	I.050	140	100	140.5
Промисел	10.686	9.868	130.5	92	142.5
Транспорт	I.913	I.737	102.5	91	112.5
Пересічно разом:	24.949	23.055	124.5	92.5	135.-

З цього бачимо, що за проміжних 8 роках кількість робітників зменшилась майже на десятуну тоді як продукція збільшилася на четьвертону, а виконаність робітника виросла більш, як на третину.

Цікаво підкорислити, що в Сполучених Державах Америки з осіб, що працювали в 1919 році, в 1927 р., що в добі господарського розцвіту, далеко перед початком кризи було лише 1.894.000 безробітних.

х х
х

Колосальне число безробітних, що під час останньої господарської кризи в р. 1929-1936 досягло армії десятків міліонів, з поліпшеним колектурум вже ніколи при існуючих умовах рационалізації не повернеться на свої місці.

Ці люди отратили роботу наслідком машинізації промислу, їх засеклило технічне безробіття.

Перспективи майбутнього нам говорять, що для дальнього технічного поступу ми маємо величезні резерви енергії. Візьмемо наприклад, т.зв. "біле вугілля" силу води. По найновійшій світовій статистиці в Європі виужито лише сьогодні з відгадусіх 74 міліонів

Н.Р. лише 27 міліонів Н.Р., в Північній Америці з 77 міл.-26, в Азії з 148 міл.-5.5, в Океанії з 24 міл.-0.6, в Африці з 274 міл. лише 0.2 міліона.

Разом в цілому світі з відгадуваних 681 міліона хінових сил "білого кугіля" людство використовує тільки 84.3 міл., що складає приблизно 12.5%.

При використанні лише половини енергії світової сили води ми можемо збільшити в чотири рази сучасну продукцію виробництва.

В недалекому майбутньому людство, розпоряджаючи відповідним машиновим парком, легко покриє свої потреби машиногами виробами, затрачувачі на це так мало часу і власної енергії, що скажемо, половина працевдатних робітників залишиться по-за виробничим процесом при сучасному відстакчому і кульгаччуому на всі чотири соціальному законодавству, - буде підлагати технологічному безробіттю.

Та чи прийде до такої аномалії? Чи ж справді нас чекає ще більша біда та погіршення матеріального добробуту?

Ми бачимо, що різні народи шукануть зі сліпоч вулички, куди заїздів людство напіталізм з його машинізацією і кожний по своєму розвиває проблему технічного безробіття більш або менш вдало зі змінливими успіхами.

На кожного прийде черга, скоріє або пізніше, в залежності від його технічної зрілості.

Кожний мусить розвивати це питання в умовах йому властивих, щоб не зупинитися в розвитку і не бути зетерим з лицем землі другими, зручнішими.

На наших очах розвивається система планового господарства і безперечно стихійні гін прогресу відшукає по ману собі русло для нормального поступу.

Потребуємо великих реформ і перебудову цілої нашої господарської системи. Але в нашу добу поступ цінілізації стало гальмується конфліктами психологічними, матеріальними та соціальними.

Європа і Азія находитися в стані війни. Маси робітництва по-кінцям до армії. Промисловість цілого світу по реорганізації швидким темпом працює./для армії, для фронту/.

Куди не подивишся, всюди відчувається недостаток робочих рук. Штання безробіття часово відступило на другий план.

Але відчувається, що це не є тривалий добробут, нормальні конвектура - це є горячка. Найближчається страшне криза...

За місяць, може рік прийде катастрофа. В огні гарматних, кулеметних стрілів, в експлозії летунських бомб, будуть руйноватися держави та старі господарські системи, людського співміття.

Нервозну, напружену працю, яку зараз людство віддає жахливому богу війни, змінить стоянця. Й на румовищі зруйнованих, перед побідниками, стане в це бувалою силою питання технологічного безробіття.

Чи ж найдуть воїни в собі здібність та силу правильно рішити цієї проблеми, чи на ліквідацію цього питання людство буде потребувати нові століття кріевої боротьби за соціальні реформи.

ОБІ

Віктор ДОМАНИЦЬКИЙ,
нада. професор соціології
на Укр. Вільному Універс.

в Празі.

ДОЛЯ УКРАЇНСЬКОУ ГОСПОДАРСЬКОУ АКАДЕМІІ в Ч.С.Р. /Подебра-
дах/, II ПРОФЕСОРСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ ТА АБСОЛЬВЕНТІВ.

Українська Господарська Академія в Ч.С.Р. /скороchenno У.Г.А./
була заснована на початку 1922 року в наслідок старань Українського Громадського Комітету на чолі з М.В. ШАПОВАЛОМ. Проект організації розробила з до-

ручення згаданого Комітету Спілка Українських Техніків в Сільського Господарства, що в ту добу перебувала в Польщі. Ця ж Спілка дала й перші кадри професорського персоналу У.Г.А., так що після відкриття Академії необхідно було й саму Спілку Техніків перенести до місця осідання Академії - Подебрад /там вона перебуває й донині, хоч і в нечинному стані/.

Офіційним днем заснування У.Г.А. вважається день 16 травня 1922 р./на цей день припадає роковини знесення роботи - кріпацтва в кол. Австро-Угорщині та "День Сільського Господаря" в повоєнні Галичині/. Саме в цей день Міністерство Хліборобства Ч.С.Р. вислато лист-дозвіл на відкриття У.Г.А. /не підставі закону Ч.С.Р. з дня 5. IV. 1920 числа 281 Зб.з.а.н./ та охвалило її перший статут і програми навчання. В листі підкреслювалося, що мотив йде про "приватний сільсько-господарський інститут з високою школою організацією. Академія провізорично була уміщена в м.Подебрадах.

В році 1924, с.т. по двох роках навчання, стало ясним, що той учебний матеріал, який передбачався схваленими первісними програмами, фізично неможливо опанувати за три роки; тому було подано прохання від Ректорату У.Г.А. до влади Ч.С.Р. про переміну У.Г.А. на високу школу чотирьох років. Дня 11 листопаду 1924 року Міністерство закордонних справ Ч.С.Р. листом своїм ч. 176, 531/1924/ II повідомило Академію, що "по згоді з Міністерством Хліборобства не противиться /нечіні наміткі/, щоб замінити Академія, була починаючи академічним роком 1924-1925 перемінена в заклад чотирілітній... Згідно нового студійного плану У.Г.А., який був власений Міністерством, Академія мала складатися з трьох факультетів і семи відділів, а саме:

- I. Агрономічно-Лісовий Факультет /відділи: А-Агрономічний та Б-Лісовий/;
 - II.Інженерний Факультет /відділи: А- Гідротехніка та меліорації, В-Хемічно-технологічний/;
 - III. Економічно-Кооперативний /відділи: А-Економічний, Б-коопераційний та В -статистичний/.
- Економічний відділ мав підділі: 1/банково-торговельний, 2/консультській, 3/місцевої самоуправи, 4/промислові економіки.

Згідно нового статуту 4-літньої У.Г.А., мала вона надавати своїм абсолювентам титул "інженер".

Хоча українська високошкільська традиція мала майже столітні перерви /старий український університет - Київську Академію ім. Петра Могили, що заснувалася р. 1616, а від р. 1632 існувала, як універсальна висока школа, Московський Уряд достаточно вліквідував р. 1815/, але в сприятливих умовах ця традиція почала відроджуватися вividним темпом, хоча століття перерви традиції давала себе знати на багатьох місцях. Професори, доценти та лектори були люди різних націй, вихованці різних шкіл, різних країн, народів, різних академічних традицій, різних наукових напрямків і шкіл. Тому в перші роки спілької праці не могло бути єдності ані в виборі студійного матеріалу, ані в методах навчання, ані в науковій термінології. Але всіх їх обєднувало спільне горяче бажання як на швидче відновити українську високу школу традицію, створити вогнище української науки, за яке не мусіли б стидитися ані перед найстарішими західно-європейськими школами. Рівном і сту-

денностю уявляло з себе дуже неодесманітний матеріал: поруч зі студентами старших річників російських та австро-угорських шкіл, були тут і магістранти, що виходили зовнішні 7 чи 8 літ середньої школи, але також і особи з "закордонною матурою". Але стремління професури, її порив, її експансія передавалися й студентству й за декілька літ з У.Г.А. створився дійсно подиву гідний науково-академічний осередок. Найбільшого размаху щодо числа студентів і науково-педагогічної праці зазначала У.Г.А. в роках 1925-1927. На день 27. IУ. 1926 року працювало в У.Г.А. діє виконаності осіб педагогічного персоналу, з того: українців - 79, чехів - 14, югославів - 2, москаль - 1. На цей же день було в У.Г.А. студентів - 535, з того: українців - 520, білорусів - 8, чехів - 1, донських козаків - 1, москалів - 2. За державу при належність студенти ділилися так: українська - 481, кубанська - 35, білоруська - 8, чехословачька - 2, донська - 1. Цікавий також розподіл студентства за віком: до 25 літ - 58 студ., 25-30 літ - 311 студ. над 30 літ - 166 студ. За фахами /поголів'ям/ студентство ділилося так: мужчин - 482, жінок - 53 студ-ки. За фахами розподіл був такий: агрономів - 107, лісівників - 84, гідротехніків - 98, хеміків - 55, економістів - 124, кооператорів - 49, статистиків - 18.

Але долі У.Г.А. заввишки в сильній мірі залежала від міжнародної політичної ситуації, від положення української справи на міжнародному форумі. Починаючи від р. 1928 міжнародна ситуація для українців стала все гіршою і гіршою, відповідно до того все погіршувалося й положення У.Г.А. Спочатку заборонено було приймати нові прийоми студентів - так щоби останній прийом і відтоді студенти могли скласти дипломні іспити року 1932-1933. Відчуваючи близький кінець школи, професура У.Г.А. заініціювала й була головним чинником за створення трьох нових організацій: 1/ Спілки професорів в У.Г.А. /скорочено - С.П.У.Г.А./, 2/ Товариство прихильників в У.Г.А. /скорочено - Т.П.У.Г.А./ та спільними зусиллями двох попередніх організацій - Український Технічно-Гospodarskyj Instytut позаочного навчання в Падебрадах /У.Т.Г.І./. Ці організації створилися протягом 1932 року, а 31 грудня 1935 року У.Г.А. була остаточно звільнена від бібліотеки - величезна й велика була передана "Устредні Слованске Земаделське книговне а чітарне приміщення" в Празі /як окремий депозит/, пристрої та збирки - чеським хліборобським школам, а архів У.Г.А. - Спілці професорів У.Г.А.

Протягом своєї 13-літньої діяльності У.Г.А. випустила 546 інженерів в різних фахів, які в початку літа 1931 р. розмістилися в світі так: Чехо-Словаччина - 189, Польща - 185, Словаччина - 19, Канада - 5, разом Північна Америка - 19, Франція - 11, Німеччина - 6, Велика Україна - 5, Румунія - 4, Хіни /з Маньчжуру/ - 3, Бразилія - 2, Аргентина - 2, Болгарія - 1, Бельгія - 1, Люксембург - 1, Литва - 1, Швейцарія - 1, Палестина - 1.

Не всі ці студентів У.Г.А. змогли виконати всі приписані іспити та вправи, скласти обидва півкурсових іспити, написати і захистити дипломну працю чи дипломний проект і стати до дипломних іспитів. З загального числа біля 650 студентів 1 студенток досягло інженерського титулу лише 556 кандидатів. Але по виході з Академії на них чекала величезна жорстока боротьба за існування, яка примутила їх розсипатися по цілому світу. Ось приближні дані про те, як розташувалися інженери-абсолювенти У.Г.А. на день 31. XII. 1935 р.

Фахи:	ЧСР.	Польща.	Німеччина.	УССР.	Румунія.	Франція.	Канада.	Сп.Дер.	Ін. Америки	Ін. дер.
Агрономи	60	35	1	3	3	4	5	8	7	4
Лісівники	45	35	-	-	2	1	-	2	1	4
Гідротехн.	61	44	-	-	1	3	-	1	1	3
Хеміки	32	II	2	1	-	4	-	-	-	5
Економіст	76	66	-	5	-	6	-	3	7	
Разом:	276	191	3	9	6	18	6	14		23

Підсумовуючи ці дані по фахах і додаючи померлих, дістамо наступний образ цілого продукції У.Г.А.

Випущено з У.Г.А. інженерів:

Фахи: Категорії:	Агрономів.	Лісівників.	Гідротехніків.	Технологів.	Економістів.	Разом:
живих	123	89	114	55	165	546
померлих	2	3	2	2	1	10
Р а з м:	125	92	116	57	166	556

Наступні роки 1936-1940 внесли значні зміни: число померлих майже подвоїлося,де хто переїхав в іншу країну чи опинився в іншій сфері впливу. Особливо рік 1939 приніс значні зміни. Кінець кінцем на сьогодня в можах впливу Великої Німеччини має бути більше 460 інженерів У.Г.А.

Що до педагогічного персоналу У.Г.А., то протягом 13 літ перевувало в його складі 123 особи:

Національність:	Професорів.	Доцентів.	Лекторів.	Асистентів.	Разом:
					душ у %
1. Українців	33	20	33	18	94 75.4
2. Чехів	9	5	12	--	26 21.2
3. Москвалів	1	--	--	--	1 0.8
4. Жидів	2	--	--	--	2 1.6
Р а з м:	45	25	35	16	123 100.0

Доля цього персоналу У.Г.А. за даними на день 1.VIII.1939 наступна:

Що сталося:	Професорів.	Доцентів.	Лекторів.	Асистентів.	Р а з м:
					душ у %
1. Померли	6	3	4	1	14 II.2
2. Вилучені зі складу чехи, москалі, жиди/	12	5	12	-	29 23.2
3. Вилучали до Польщі	6	1	2	5	14 II.2
4. " " Румунії	-	1	-	1	2 I.6
5. " " С.С.С.Р.	1	-	1	1	3 2.4
6. " " Бослав.	-	1	-	-	1 0.8
7. " " Франції.	-	-	-	1	1 0.8
8. " " С.Д.А.	1	-	-	-	1 0.8
9. " " Аргентін.	-	1	-	-	1 0.8
10. " " Майджу-ко.	-	-	-	1	1 0.8
Разом змінної зі складу:	26	12	19	10	67 53.6
з того - українців:	14	7	10	38	38 30.4

Таким чином з'явилося в Протектораті Німеччині на день 1.VIII.1939 в кол. педагогічного персоналу У.Г.А.: професорів - 19, доцентів - 13, лекторів - 16, асистентів - 8, разом: 56 осіб, 46.4% цієї педагогічної персоналу У.Г.А.

Перші місяці війни та розгром Польщі вилучили й де які пересунулися з цього персоналу, напр. з Протекторату вийшов до Палестини 1 професор /жид/, лишилися в Галичині та Волині /відійшли до С.С.С.Р./ професор - 1, лектор - 1, асистентів - 2 /?/- разом 4 особи.

опинилися в сфері німецького впливу з числа тих, що були в Польщі, професорів 5, доцентів 1, лекторів 1, асистентів 3 /% разом 10 осіб; після цих поправок мала бути в Великій Німеччині / з Протекторатом і ген-губер. Схід/ на день 1.III.1940: професорів 24, доцентів 14, лекторів 17, асистентів 11, разом 66 осіб, або 53.6% цілого педагогічного персоналу.

Цей осьогнений кадр, прибраний до помочі чимало професорів з інших - інжіл та фахівців-практиків, ось теж в ісім хіт веде наукальну працю ~~поганческим~~ методом. В У.Т.Г.І., не дісталася за це жадної матеріальної нагороди. Протягом 8 літ писалось до У.Т.Г.І. студентів та курсантів по - над 1.100 ос. і 10/тих вдаємося більше/. Також положення українців на Західно-українських землях не давало можливості У.Т.Г.І. розвернутися так, як він на це заслугував. Никі багато українців дісталася не праця до Німеччини, їх матеріальний добробут поліпшився, як вони масово звертаються до У.Т.Г.І., щоб испорнити свою освіту - передовім знання німецької мови, фахові знання, тощо. Але з другого боку - залишилося за написанням корденом в Галичині, на Боливі, у Франції, в Канаді. Доля У.Т.Г.І. буде в значній мірі залежати від піддержки українського суспільства в сфері німецького впливу і зокрема від праці в бсолівенті в У.Г.А. в цій же сфері, яких там має бути тепер більше 400 інженерів різних фахів. Сильно відчувається потреба Союзу Абсолівентів У.Г.А., який би в ділі відновлення української високошкільської традиції міг би відіграти велику роль.

XXX

Інж.Д.З.

**КАРПАТСЬКА УКРАЇНА ТА ІНЖЕНЕРИ - АБСОЛЬВЕНТИ
УКРАЇНСЬКОУ ГОСПОДАРСЬКОУ АКАДЕМІІ.**

Редакція Бюлетина одержала цю статтю від інженера - учителя в Карпатській Україні. По спріям, які маються в редакції - із загального числа 546 інженерів, які абсолювували У.Г.А. - на Карпатській Україні працювало досить час 87 - отже скругло 16% /число неповне/. Із них 6 працювало по своєму спеціальному фаху, 70 працювало, як учителі, 2 як торгоші, 9 в різних інших заняттях. Як працювали ці люди на своїй рідній землі, люде, яким після довгих студій і після великих намагань удавалося одержати на своїй рідній національній технічній школі академічний титул, а які ~~за~~ ~~поганческих~~ і господарських причин ~~мало~~ всі були поєвдарені можності працювати по своєму спеціальному фаху - говорить присланна стаття.

РЕДАЦІЯ.

Події 1938-1939 р. на Карпатській Україні - це продовження загальній української революції. Це змагання до самостійності та оборонності українського народу.

Нам задати питання: які сили приготовили Карпатську Україну до цього, то треба ствердити, що крім подій характеру міжнародного, які прямо наказували це зробити, треба відмітити наявність організованої української сили, яка скерувала хотіння українського народу на такій державності.

Організацію українських сил на Карпатській Україні треба започувати, безперечно, українській еміграції в Галичині та Великій Україні, звісно, вінк не треба недоцінювати місцевого свідомого, українського громадянства.

Частину української еміграції, яка положила доста праці для українського народу на Карпатській Україні були вихованці У.Г.А в

Подебрадах, Інженерам - абсолюентам У.Г.А. та іншій праці на Карпатській Україні присвячує цю згадку.

Проходило в Карпатській Україні кілько десятирічок абсолюентів УГА. в більшості іні народні учителі, але працювали вони також, як урядники, торговці, редактори і т.д. В цій масі абсолюенти У.Г.А. працювали - не тільки для куска хліба, який давала їм пасада, але працювали вони також, доплачуючи майже без линітку із своїх скромних матеріальних засобів, у тих тих культурних, господарських, політичних та інших організаціях, які дуже прислужилися для українського народу в Карпатській Україні.

В культурній діяльності, де був абсолюент У.Г.А. - там помітна була чинна праця, чи то в Просвіті, чи в Робітничій Академії. Організація драматичних гуртків, приготування представлень, організація докладів на різні теми - це dennі заняття чинності абсолюентів У.Г.А.

Чинна праця в Учительській Громаді, в централі чи гуртках, праці по влаштуванні шкільних вистав, джів нар.пісні та танців і активні виступи на педагогічних дніах учительства - рівно ж праця дописувачів Учительського Голосу - слідчать про не єди яку активність абсолюентів У.Г.А.

Одним словом де бут абсолюент У.Г.А. - там село скидало діяльністю, окріз міг хвалитися поступом від адебутту національної спідомости в Центр учительськості організації мав на кого спортився у своїх планах.

До культурної діяльності треба віднести й ту боротьбу, яку здійснили абсолюенти У.Г.А. проти неохоти населення посыпти дітей до школи. Багато тепер джаси абсолюентам У.Г.А. За те, що покінчили горожанські чи середні школи. Українська преса в Карпатській Україні у величині міри мусить заєднувати абсолюентам У.Г.А. Мало хто з абсолюентів У.Г.А. не був дописувачем та активним чинником dennої преси. Абсолюенти У.Г.А. були й редакторами часописів, журналів та інших видань.

Праці наукові рівною не чужі для абсолюентів У.Г.А.

Треба згадати тут теж про організацію хорів, які абсолюенти УГА провели чи де були дірігентами, як рівною про вчоння українських народних танців, які абсолюенти У.Г.А. проводили у своїх селах. Тут треба згадати славного нашого учителя народних танців інж. Кістя А., який зломив стілько праці для вивчення та пропаганди укр.танців, як ніхто інший. Кожне село його звідє й згадує ті чудові виступи, які відбулися скрізь й всходи. Більш захоплюючою та крамотою пропаганди української ідеї, як пропаганди їх народними танцями - здається не може бути.

Зокрема мусимо згадати, що ци велике, освідомлююче і організаційна праця інженера-учителя відбувалася серед дуже посприятливих обставин. Тут зроблено величезну роботу серед народних, несвідомих мас українського населення, в той час, як соціальнє становлення такого учителя було звичайно як найгірше. Значне число таких інженерів-учителів, як емігрантів, приняли шкільні уряди на посади по договору. Договорний учитель одержував місячно за вскіми вирахуваннями сколо 600 корч, а в травні діставав на літні місяці виповідь. На протязі вакансій не одержував такий учитель жадної платні. І так, коли кожний учитель у цілому світі на вакації нормально відпочивав, щоб набрати сили до нової, тяжкої праці в школі, нашого інженера-учителя, як емігранта, гнилими шкільніми властями в Карпатській Україні не було, де мусів собі замати голову над питанням про свою екзистенцію.

Не всім пощастило дістати працю і договірного учителя. Не один мусив задоволитися працею т.зв. курсового учителя, що вів курси для десеслих, або для тих школопосинників дітей, що не могли ізза значної віддаленості відвідувати нормальну школу.

За свою роботу діставав такий учитель годинову платні і то лише за час фактичного наоччання. Такий учитель міг заробити часом не більше 300 кр місячно.

І от не дивлячися на таке тежка положення, на під голодний учитель веде інтенсивну культурно-громадську працю, викресує з інерточ-
васпідійної етнографічної маси селянських українців, заливає й нерух-
ріжими культурними, господарськими, політичними організаціями.

Ці всі праці виконували наші інженери майже вокін серед шаме-
ного переслідування як з боку своїх кадастрових урядів так урядів
адміністративних. Дисциплінарки, переношування і кілько разів до року
на найгірші посади в далекі, неприступні гірські села, пропущання зі
служби, арештування і ліквідація наців хорих за межі держави, це
все було на денному порядку.

Цю свою каменярську роботу багато інженерів-учителів залишило
своїм здоров'ям, своєю екзистенцією, своїм життям, деякі очутили й му-
ченичною смертю.

У великий мірі абоольвенти У.Г.А. на культурному полі, але про-
ця на господарський кінець не була для них також чужа. Організація
та ведення споживчих чи виробничих кооператив - багато відзначає се
абсолютністю У.Г.А. Тут праця була тяжко й небезпечно, бо в дорозі стоя-
ло лицівство у всій своїй сили. Відомі випадки, що за ці добре почини
терпіли абсолювенти У.Г.А. незаслужені карі. Але народові доказано,
що в його приятелем, а хто ворогом і що він єдиний сам може поши-
рити свою долю.

Велику славу та признання добула собі виробнича кооператива в
Сільці коло Іршави, далеко і широко була знана нашим селян споживча
кооператива в Дунинці, що вийшла в несвідомому, темному селі, зуміла
за 4 роки придбати собі власну землю, поставити власними силами свій
дім, виперти в селе жідівських конкурентів і на цілу околицю обніз-
ти ціни товарів.

Обі кооперативи були ivedenі інженерами-абсолювентами У.Г.А.

А імена таких наших славних кооператорів, як інж. Л. Романюк та
інж. М. Литвицький /заснований мадярами/ знані по всій Карпатській
Україні.

Ці скромні початки дали народові віру у самого себе, дали йому
те, що буде його шести до дальнішого, кращого життя.

В галузі громадсько-політичній абсолювенти У.Г.А. були діяльни-
ми в тих партіях, де підтримувалася не занепад праця: що народ Кар-
патської України - це частина великого українського народу. Тому
праця йде тут в напрямі об'єднання, що український народ повітчи-
но мусить організуватися для досягнення своїх державницьких цілей,
та що він єдиний має бути господарем на своїй землі. Тут часто при-
ходилося поборювати догматичні отардання "українських" партій. Для
абсолювентів У.Г.А. було ясно, що ці партії це є лише можливість по-
ширення ідеї самостійності українського народу.

В організації громадських виступів, згадів тощо - абсолювенти
У.Г.А. були тими, які проявляли не обу яку здібність та антирність.
Треба буде лише побувати на просвітніх згадах, чи хоч би на послід-
ній, сласкій маніфестації в Хусті дnia 21.1.1939, де сяячуталося про-
голосування Хустської Центральної Ради в дні 21.1.1919 "при-
лучення Карпатської України до Західної Української Республіки. Ба-
гато, багато селян вели абсолювенти У.Г.А. Це не є самохільба, ні - це
є гордість тієї численної українських бойців гікотала, та які роту-
вали на полях боротьби за українську державність скрізь і всюди це
проводили.

Хотілось б, щоб ця загальна згадка про працю абсолювентів в Кар-
патській Україні була поширене вспоминами абсолювентів У.Г.А., про
працю в тому чи іншому окрузі чи селі, чим була би ширше висвітлена
їх роль в Карпатській Україні.

НА СВІТІ є лише одна сила, що може нам помогти - А ТА

СИЛА ЛЕЖИТЬ У НАС САМІХ.

Інк. Я. ІВАНЧИШИН.

СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА В ЧИСЛАХ.

Подаль за основі публікації державного статистичного уряду - "зведення про населення Словаччини республіки" виданої в Братиславі 1939 р.

Площа Словаччини на день 31.XII.1938 виносить 37.285 км квадратових.

Число спісаних осіб 2,656,426.

С народності ділилися так:	По релігії ділилися так:
1. Словаків	1. Римо-католиків
2. Німців	2. Єванг. с.в.
3. Чехів	3. Греко-католиків
4. Русинів	4. Ізраїльтів /жид./
5. Мадарів	5. Єванг. реформ.
6. Йидів	6. Безконфесійних
7. Циганів	7. Чсл.
8. Інших	8. Православних
	9. Чесько-бр.п.
	10. Болгари
	ІІ. Інші
Р а з о м: 2,656,426	Р а з о м: 2,656,426

На основі державної евент. правової приналежності поділ жителів представлений таким:

1. Словаччина	2,505,665
2. Чехія	51,636
3. Морава	41,507
4. Польща	20,451
5. Мадарія	16,866
6. Німеччина	7,233
7. Карпатська Україна	4,944
8. Інша	8,124
Р а з о м: 2,656,426	

Столиця Словаччини - Братислава, з боку національного та релігійного поділу жителів представлена на день 31.XII.1938 так:

По народності:	По релігії:
1. Словаків	1. Римо-католиків
2. Німців	2. Ізраїльтів
3. Чехів	3. Єванг. с.в.
4. Мадарів	4. Чсл.
5. Йидів	5. Безконфесійних
6. Русинів	6. Єванг. реф.
7. Поляків	7. Греко-католик.
8. Циганів	8. Інших
9. Інших	9. Православних
Р а з о м: 123,788	Р а з о м: 123,788

Цифри дуже цікаві, але за браком місця не можемо тут їх зупинитися.

Я.І.

ВИСОКІ ШКОЛИ НА СЛОВАЧЧИНІ.

В Словецькій республіці є дві високі школи, що нахсадяться в Братиславі.

Університет має три факультети: правничий, медичний і фільософічний.

Словачська висока школа технічна має такі відділи:

а/ відділ інженерного будівництва, що складається з трьох підвідділів: 1.-конструктивного, дісправного і будогосподарського, 2.-архітектури і поземного будівництва та 3.-предмети для кандидатів учительства на середніх школах.

б/ відділ сільських наук складається з чотирьох підвідділів: 1.-землерівної інженерії, 2.-природних наук, 3.-агрономічної математики та 4.-гірничої і гутничої інженерії.

в/ відділ лісової і агрономічної інженерії складається з двох підвідділів: 1.-лісової інженерії, 2.-агрономічної інженерії.

г/ відділ хемічно-технологічної інженерії.

ж/ відділ машинової і електротехнічної інженерії складається з трьох підвідділів: 1.-машинотехнічної інженерії, 2.-електротехнічної інженерії, 3.-летувської інженерії.

ж/ відділ торгової і промислової інженерії.

Словачська висока технічна школа існує після другої рік.

При містах: підділки чи підпідділи позначені ж/ ще до тепер не відкриті - а відкриється після потреби.

Х
Х Х

С.3.

ПЕРЕГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ ПІСЛЯ НОВІШИХ ЧИСЛЕНЬ.

/За календарем "Пробоем" 1940/

Скорочення: Кн-князівство, Р-республіка, Авт.д.-авторитет.держ.Кн-королівство.

Назва держави	Устрій держави	Площа в кв.км	Число жителів	Головне місто.
1.Англія	К	312.823	47,143.000	Лондон.
2.Андорра	Р	453	5.000	Андорра.
3.Бельгія	К	30.444	8,060.000	Брюссель.
4.Болгарія	К	103.150	5,940.000	Софія.
5.Греція	К	130.199	6,200.000	Атени.
6.Голландія	К	34.223	7,938.000	Гага.
7.Данія	К	44.300	2,542.000	Копенгага.
8.Естонія	Р	47.548	1,717.000	Ревель.
9.Італія	К	340.087	43,227.468	Рим.
10.Іспанія	Авт.д.	497.879	21,771.000	Мадрид.
11.Литва	Р	55.227	2,520.000	Ковно.
12.Латвія	Р	65.792	1,900.000	Рига.
13.Монако	Кн	22	24.927	Монако.
14.Мадярщина	К	110.000	10,260.000	Будапешт.
15.Німеччина	Авт.д.	753.000	85,200.000.000	Берлін.
16.Норвегія	К	323.795	2,789.000	Осло.
17.Португалія	Р	91.948	6,033.000	Лісабон.
18.Румунія	К	299.967	17,373.000	Бухарест.
19.С.С.С.Р.	Р/в ЕРА	534.000	160,000.000	Москва.
20.Туреччина	Р	23.975	1,202.000	Ангора.
21.Словаччина	Р	723.780	12,516.000	Братислава.
		45.000	2,800.000	

22.Фінляндія.	Р	388.300	3.634.000	Гельсінфора,
23.Франція	Р	550.986	41,300.000	Паріж.
24.Італія	К	448.460	6,074.000	Штокгольм.
25.Швейцарія	Р	41.245	3.880.000	Берн.
26.Югославія	К	248.920	13,290.000	Білгород.

X
X X

С.З.

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ.

/ За календарем "Проблем" 1940./

Українці в С.С.С.Р. населяють територію 891.200 кв.км по аз. С.С.С.Р. в Європі 46.816 "

Українська етнографічна територія включає 938.016 кв.км. На Українській етнографічній території живе 55,164.000 людей

Національний склад населення:

Українці на своїй етнографічній території творять 74.4% населення, по містах живе 10 %.

Національний склад населення на укр.етн.території виглядає так: 40,400.000 українців; 8,295.000 москалів; 2,226.000 мешканців /в 3/4 живуть по містах/; 2,401.000 поляків; 701.000 кімців; 465.000 румунів; 161.000 греків; 125.000 болгар; 241.000 татарів і турків; 49.000 вірменів; 47.000 мадирів і 53.000 інших.

Всіх українців на землі кулі за статистичними даними з 1931р. є 44,292.000. Так що кількості займають 6. місце серед європейських народів, а 2. серед кулі.

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У ВЕЛ. НІМЕЧЧИНІ.

Загальний приближений підрахунок цілії площи укр.земель та укр. населення їх а також сіл з більшістю українською є слідуючий:

Частини україн.zem.	Площа кв. км.	Українців душ.	Сіл з укр. більшістю.
1. Західна й Східна Лемківщина	3.000	190.000	280
2. Станівщина /у дузі рі- ки Сяну/	450	35.000	50
3. Львівщина /північна смуга - 5 повітів/	2.000	100.000	80
4. Холмщина й Півн.Під- ляшшя	9.000	210.000	440
<hr/>			
Р а з о м: 14.450		535.000 душ.	650 сіл.

X
X X

/-/-

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА АКАДЕМІЯ В БРАТІСЛАВІ.

Кінцем травня 1940 р. ліквідується Українська Торговельна Академія в Братиславі, однією школа з Народової України, учні якої емігрували перед мадярською окупацією. Пільний рік 1938/39 скінчився 18.вересня 1939, при чому у певних форіях була працільна наука.

Іспит зрілості зложили 33 ученики і 4 учениці, з них 5 матурантів і 2 матурантки вернулися до дому, останні є в Німеччині на праці.

Шільний рік 1939/40 зачался дни 2.вертня 1939 р.же тільки з трьома річниками. З огляду на ліквідацію школи, II.річник був перейменований на II.річник двокласової торговельної школи, III.річник скінчив науку 13.березня й від 15 березня для ліпших учнів цього

річника відкрито матуральний курс. В II.році є 25, на матуральнім курсі 25, в ІІІ.році 27 учнів.

Директором академії є Ангустин Штефан, професорами Олексеєм Приходько, Валерієм Гарбачевським, Іваном Трухлий, Дмитром Вандрівським, Францем Гекінгером, Юлієм Гусайном, Др. інж. Леонідом Масенда, Іваном Шпілковим, катехетом др. о. Макаром Баровець.

Українська Торговельна Академія була заложена в Ужгороді 1920 р. як місцева торгово-академія. В перших двох роках мала вона юс багато учнів, із якими тільки 3 українці. Р. 1922 перебралася академію держава, до професорської ради назначили українців. Року 1925 академія була перевезена до Мукачева, де місто постачило для академії модерну велику будівлю. Школа в сучасному часі стала дуже популярною в Карпатській Україні, приголомшилося до неї багато учеників, та, що держава мусила позагоді створити українські паралелі. Перед віденським арбітражем мала вона все сім українських річників. Богданівським арбітражем етакувала до Словаччини і її заслугою москофільська Словакія в короткім часі стала українською. Дня 15 березня 1939 перед обсадженими мадирами Словаччини, учні та професори академії вийшли пішки з Словаччини через Перечин, Березине, Ублю до Стакчина, відтам тягарями автомобілями поїхали поїздом до Братислави.

До цього часу українська торгово-академія випустила 557 матурантів, в тому числі 339 українців, 14 слотаків, 37 чехів, 7 німців, 57 модарів і 103 жидів. Українські абсолювенти академії брали чинну участь в культурній та економічній розвбудові краю й мали величезні заслуги в тій праці, в якій "з рабського брата" викристалізувалася Карпатська Україна.

X
X X

МЕТРО ПЕЧКАН, студ. прав.

З ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТИ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНСТВА В БРАТИСЛАВІ В МИЛУСІМУ ТА НИНІ.

Життя українського студентства в Братиславі, починаючи академічним роком 1930-31, було зосереджене в "Союзі Підкарпатських Українських Студентів", як Філії пражської централі. Філія квантитативно була зовсіди небагатою. Максимальна цифра активних її членів не перевищала числа 20; мінімальна - подала їх цифри 10-15; в последньому році існування Філії по розбудові Карпатської України, зменшилася націль на 3.

Причинюю цей цифрової скромності, було те, що українське студентство більш притаманяло Прага, як головний центр по всіх діяльностях життя булої Чехословаччини. До того ж Братислава була в невигідній тому, що братиславський університет не мав усіх факультетів. Повним були тільки медичний та правничий. Останній або зовсім сприяли або не були комплетними /пр. фільософічний/.

Братиславське українське студентство в першій мірі прив'язувалось пластичним стідлем. А то тому, що: за перше - це було їхньою головною ціллю; за друге - як сини незалежних селянських родичів, були майже цілком відкласні на державну підпору, а ця уділялась лише немаєшим та пильним студентам. Пильність була отже, за порушення започаткування, предложення та покінчення студій на чи не маєтного студентства.

Праця в Філії велася передовоюм культурно-освітньою, інформаційною та допомоговою.

На початку культурно-освітнім, Філія за час своєго існування /II. XI. 1930-ІІІ. 1935/, виявила першу та послідовну працю. За час відбулося: 8 загальніх зборів, 40 відівлених засідань та 37 член-

ських сходин. Відчитано 32 різних рефератів, а то не лише членських сходинах, але і в широкому кругу, між чужими громадянством. При Філії був заснований хор, який частими виступами на концертах здобув багаті значні успіхи. Деякий час існувала також мондулююча оркестра. Був підготовлений курс національних танців танців для власних членів та для чужих інтересантів. Це все давало змогу нашому студенству публично виступати, де крок за кроем здобував собі признання навіть серед чужинців. Шорічно Філія святкує річницю листопадової революції та бой під Крутами. Сама або за допомогою інших українських товариств в Брatislavі, ультоповувала рік в рік Миколаївський вечірок та Святочну Академію в честь Т. Шевченка і то на широкому форумі. Була в тісному контакті з працькою Центральною, де що року висилала співпрацювало з іншими українськими братиславськими товариствами. Брatislavське студенство було зажаждане заступлене на студенських зборах, як теж на Просянівськім Зізді в Ужгороді.

Для пленання душевних та тілесних гарячостей наше студенство утворило - "Товариство Українських Натолицьких Студентів, Пласт та Товариство Абстинентів", де теж подержено цілий ряд відділів. З ініціативи Філії була заснована в Брatislavі "Бровіті", як Філія Ужгородської Централі. І тут студенство брало живу участь та мала своїх членів згадки у виділі "Бровіті". Члени Філії продовж 4-х років вели українську школу, що була заснована при "Бровіті". Філія мала власну бібліотеку та передплачувала різні часописи.

Братиславське студенство було зажаждане на послугах кожному українському інтересантові, починаючи та післями інформаціями що до студій, стипендій чи обставин на тутешнім університеті. А навіть не то, - студенство само робило пропаганду між абітурієнтами середніх шкіл і втягло їх на високі школи. За тую метою відчитано декілька інформаційних рефератів в середніх школах Карпатської України, як теж кожний член Філії під час літніх ферій працював в цім напрямку. Публичним виступами та поміщенням кількох статей в братиславських часописах, студенство інформувало Чужонціональні братиславські населення про українські справи. Була це інформаційна праця нашого студенства.

Допомогова акція спіралась передовсім на видачі короткотермінових поамочок із соковою скарницею. Бігом недовгого існування Філії, смерницаю їх перейшло в цілості 9064.80 Кч. Всиччина було за той власним членом 4720 кч. З того 3703 звернено; 1017 кч до нині стоїть на довгу.

Ось загальний огляд українського студенського життя в Брatislavі. І він дуже загальний і уведені дані дуже сухі й тому вони не віддають повної усієї дійсності праці Філії С.П.У.С. Не згадано ні чимде не записано всіх тих наград нібито дрібних, а все ж таки важливих справ, які мусіла вирішувати репрезентація Філії. Не раз устно чи то в приватно-особистий розмові, чи то в зустрічі з поодинокими студентами в колі, у приватному помешканні чи просто на вулиці. А все ж таки ці дрібниці забирали час, а все ж таки й вони мали значний вплив на правильний хід студенського життя, на хід і розгортання поодиноких клітин студенської організації.

Помимо всіх тихніх умовин, Філія все ж таки тримала руку на живчику студенського нашого життя. Вона не лише займала до всіх важливих проявів нашого життя відповідне становище, але й ці прояви сама творила, надаючи їм відповідний зміст, визначену форму та напрям.

Окупація Карпатської України та дальший хід подій принесли тижній удар для українського студенства в Брatislavі. Як Філія працької Централі, Союза проголошеннім самостійності Словаччини, перестав існувати. Тісно перед згаданими подіями, Філія числила ще 15 автигічних членів. Обставини серед яких спинилися наше студенство, змусили більшу частину студенства, вернутись до дому. Залишилися тільки три студенти, без можливості такого повороту та без матеріальних засобів. Бажаючи в важкій випадку докінчити студії, звернулись до Спілки Українських Інженерів на Словаччині в осідку в Брatislavі, з проханням з матеріальними погодоми Уряду та Спілки, погані розуміння

гемічна студенства в житті даного народу, зокрема недержавного, не відмінна прохання. Особо вдалася по праці і зорганізувала "Стипендійний Студенський Фонд", з якого нині що місяця уділяє працільку стипендію.

Продовж свою, загадані студенти, і тепер необмежують тільки на студії, хоч в першій мірі їм присвячують час. Нідають погляд не лише поза себе, на те, що вже відбено, не лише оцінюють і важать дотеперішню студенську працею, - але й сприяють зір перед себе.

Охочі теж послужити інформацією, що до студій на тутешнім університеті, елементально і іншими. Для переважду інтересуючимся надаємо тут таке: нині на університеті в Братиславі є можливість студій на таких факультетах: правничому - Тривалість 8 семестрів, медичному - 10 семестрів, філософічному - 8 семестрів. Звіролікарством нема. Виклади на техніці започалися минулого року вже перше, значить тепер біктий другий рік. Також та сплати такі: для горожан Словаччини - 8 кс за годину, 85 кс вписове для початкуючих, 41 кс для тих, що поступають далі. Для чужинців 12 кс за годину, 126 вписове в першім семестрі, в дальших 51 кс. Крім того чужинці плачуть при записі на квестурі за кожний семестр студійний приплаток, а то: слухачі прав та філософії 300 кс, а слухачі медицини 500-1000 кс.

Є два високошкільні інтернати з оплатою за харч та пісмениця 390 кс місячно. Дорожня в місті виносить дещо більше.

Про більші інформації звертатись на адресу:

Петро Печкан, студ.прав, Братислава, Лабранконі, Словаччина.

Х х х

Інч. І.

ШЕРЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО В БРАТИСЛАВІ.

Українська мольонія в Братиславі улюблена дия 10.III.1940 Шерченківський концерт - академію в одній із заль міської радиці.

Вже перші слова промови п. проф. Приходько О. прикували до себе увагу всіх учасників. Серце забилось ювільше, душа стрепенулась в перед очима учасників свята понилася моя постать нашого генія, нашого безсмертного Кобзаря. Перед очима учасників стала на весь рість безсмертя постать Генія - воля українського народу, що так щедро був обдарований від природи величими здібностями неземірної гармонії, що різночасно був так покрийдженій долею.

В чистій формі скларажував проф. Приходько О. постать нашого генія, що не тільки був незрівненим по сестом що до сили і муки, але по словах наших дослідників Максимович/Шерченко, як співак і перегишар ще Шерченко-поета. Крім того Шерченко ще був геніальній і малій та гравер! А наприклад знахідка Шерченка в граверстві так велике, що його вражаємо основним модерного граверства на цілому Сході Європі.

І дійсно, моя горі перед сонцем - так блідли в уяві учасників постаті інших великих поетів чужих народів. Блідла перед насим укрійським сонцем, во сонце для тих народів нашої землі є тільки одне. І горді були учасники свята з того, що тим сонцем є рожьдь українського народу, наш безсмертний Кобзарь.

Шерченко - це персоналізація цілого українського народу... Так обдарованого від природи таланами а так покрийдженого долею...

Дуже добре проведено тех молодими виконавцями докілько десмамацій та рецитаций.

Коли появився на сцені наш власнений громадський і політичний діяч п. б. посол Яцко Остапчук, заля привітала його появу бурю овальськів.

П. Яцко Остапчук декламував уривок з Гайдамаків - "Гонта в Умані".

І тут перед авдіторією з'явився небуденний, декламаторський талан тшановного виконавця. Багато учасників свята признавало, що ще такого знаменитого декламатора не чули?

Перед очима учасників пересувалися моя живі - посурі, кріаві картини гайдамаччини, лялька розбещена сваволя, кріава, завязта гайдамацька відплати. Знаменито віддано душеві переживання Гонти.

Рівночасно з святощеченко відбулося і свято Самостійності Карпатської України.

П.міністр А.Штефан, в своєму короткому, змістовому рефераті передав учасникам свята короткий перебіг праці і подій що відбулися на Карпатській Україні, а зокрема зупинився на акті проголошення Карпатської України самостійною державою.

Перед очими учасників свята промайнули кріаві події в Карпатській Україні з минулорічної весни. Молоді, маленька українська держава, її героїчна боротьба за своє існування, ворожа інвалідів, гори трупів - синів української нації, натування... і далі нова еміграція.

І цілющим бальзамом падуть на зболілу душу далі кінцеві слова нашого другого генія Івана Франка в збірній декламації Прологу до Мойсея:

"Та прийде час, і ти огністим видом
Засяєш у народів вольних колі,
Труонеш Кахказ, впережшося Бескидом,
Понотиш Чорним морем гомін волі,
І глянеш, як хозійні домовитий
По своїй хаті і по своїм полі..."

Хор української торговельної академії закінчив свято "Заповітом".

Велика подяка всім виконавцям належить від учасників свята за прекрасні мистецькі виконані декламації і промови.

X
x x

С.3.

УКРАЇНСЬКА ПЕРЕХОДОВА СТАНІНЯ В БРАТИСЛАВІ.

З моменту окупації мадярами Карпатської України, кінцем березня 1939 до Братислави прибула перша більша партія емігрантів біля 400 людей від Сваляви, Перечина і т.д. Були це переважно шкільна молодь, січовини, січовицькі, високошкільська фахова інтелігенція, старі і діти. Перші приміщення знайшли завдяки Німецькій партії та Глинової гвардії в бувшій сокологні та Слободарні. Харчування під самого початку дала німецька партія.

А далі лише приходили одночіками та меншими чи більшими групами, як зі сходних греків, так і через Віденсь.

Потім вся еміграція з Карпатської України була приміщене в Дунайських барраках, а під кінець літа приміщено в дерев'яних військових бараках над самим Дунаєм де перебуває і до нині. На скількох в цих бараках є можливе перебування в літі, настільки є нетигідне в зимі.

Ці тимчасові приміщення під самого початку перепустили більше, ніж 1.500 наших емігрантів зі всіх земель, якії своїй масі знайшли працю в Німеччині та в малій кількості на Словаччині, влаштувались на службу чи праці.

Деякий час наші емігранти, обицятелі цих бараків не діставали харчування і тоді положення стало критичне бо, в цих бараках зіставали старі, хорідіти, жінки та ділчата, що при найлікшій болі не мали змоги забезпечити своє прожиття. В останній час дістава харчування з гійських словачських харчівень.

Окрім згаданої допомоги як помешкання та харчами емігранти, що перейшли через цю станицю від Спілки Українських Інженерів через Допомоговий Фонд діставали допомогу грошима, одягом, на лікування, молочно, правну допомогу і т.д. як ті що перебували в переходовій ста-

ниці, так і ті, що замешкали на приватних помешканнях, окрім того наділяють допомогу і сім'ї учасників цієї станиці - довладний звіт з даними поданий в попередній статті під назвою "Допомоговий Фонд при Спілці".

Під цю пору в бараках перебуває більше 20 осіб різного віку та полу, які стало потребувати допомогу.

Х
Х

ОБІГІЙНА ЧАСТЬ.

I.-Протокол ч.82 з дні 28.VII.1939: "ад 6. а/Акція абсолютентів У.Г.А... Ведення акції доручається секретареві Спілки. Секретар веде цю акцію в порозумінні з головою Управи Спілки або його заступником."

II.-Протокол ч.84, з дні 16 жовтня 1939: "ад 5/...- Управа Спілки прийшла до переслідчення про потребу допомоги... Українським студентам Університету в Братиславі фінансово, оскілько буде можливим з Допомогового Фонду при Спілці. Для дополнення потрібних фінансових фінансових засобів рішено організувати збірну акцію між Українською еміграцією в Словаччині і пор. Словаччині. Для цієї мети організується при Спілці окремий Фонд під назвою "Стипендійний Фонд при Спілці Українських Інженерів в Словачькій Республіці".

III. Протокол ч.87, з дні 2 березня 1940: ад 5. л./. Всі українські громадяни, що живуть в Словачькій республіці, а котрі мають до полагодження різні урядові оправи в Братиславі, можуть це робити за посередництвом Спілки. Всі інтересанці та полагодження, що виникне Управа Спілки чи то для членів Спілки чи гавагалі для Українських громадян, мають оплачуватись добровільними датками. Члени Спілки, котрих членські внески в вирівняні, або не вирівняні найбільше за три місяці не платить нічого."

На прохання зainteresованим Управа Спілки залишає шекову складанку з вказаним доброчільним датком. Полагодження передається зараз після передачі стегокленої суми.

У ПРАВА.

НЕВІДОМОМУ В С.Д.А. ДЕТРОЙТ.

Задані Вами 900 кор. сл. через АМЕХСО ЙУ. число переказу 24/5648181, Словачський банк, одержали. Дякуємо. /адресовано: С.Стаєк. Спілка Укр.Інженерів/

НЕВІДОМОМУ В С.Д.А. НЕЙЙОРК. Задані Вами 2.870 кор. сл. / 80 дол/ через Амексо ЙУ. число переказу 15.427, промисловий банк, одержали. Дякуємо. /адресовано: Інж. С.Зеркаль/.

Тому, що не знаю які посиларі в які не знаємо точно призначенні цих передаваних сум, ці гроші зложенні до депозиту аж до часу, коли дістанемо погідомлення від кого і на що передано.

Просимо жертводавців з поза Європи, по відсланні грошей попідомляти нас, на які потреби передав, а самі передавади адресувати такожно так: Інж. С.Зеркаль. Спілок Українських Інженерів. Братислава. Тегельна ч.30. Словенсько. Європа.

Інж. С.Зеркаль,
секретар Спілки.

Х Х Х

НАМ ПИШУТЬ:

I. Інженер, член Спілки пише:

По перше дикую за бланк Спілки ч.9., який був для мене прямою кореспонденцією. Бажаю, щоб він виходив частіше, бо гін власне є і був єдиним Укр. органом в Словаччині... Тому варто збільшити і його обсяг...

...після цього дістали заяву і прохання від... Він не зовсім здо-

роль, тепер тяжко працює, але роки були без праці, матерівська досить і думаю, що просто мотиви гуманності не дозволяють щоб Ви йому одмовили. В якому випадкові такі люди, які більше заслужили, ніж ті..., які вичерпали все джерела допомоги, потерпають отблії до "Кеносси".

Що до мене, то потроху запрепозилююся. Креслю, рахую кубатуру і п. Міряті не хому, бо не оплачується, дівіт не дається. Ті, що принесли як інженерів дістають т.зв. патент. Але положення мое все ще не погне. Тому просто не знаю, що робити з родиною. Так далі я не можу жити, бо проживаю майже все гроши, родина там на шиї у інших...

Дійсно, як пише... прийшла на Українців єгипетська кара..

2.-Інж.член Спілки, що працює в шахтах пише:

Наш братія підтримує, але предп чим далі то гіршає. Я плюсь дергусь..., але також дуже зачиняю підупедати. Треба щось іншого шукати. Маю сім років учительської служби в Карпатській Україні та перед тим три роки в державній технічній службі на Словаччині. Пропу поінформувати мене і дати мені раду чи можу окопатися тут на заїзді чи повернатися на Словаччину.

В тут маю застосункі 45 українців. Делать же втіло, але то справи були фізично зовсім слабі люди. В тут ще професор "Х" як наш батько біль 60 роках старий, працює вже в канцелярії, чим ми дуже тішимися, бо бідника дуже мучиться з лопатами. В тут інженери в Підебрад, Праги і Брно та другі... Всім нашим привіт...

3.Інженер хемик, професор середньої школи Н.У.член Спілки пише:

...Я зараз працюю звичайним робітником на консистоломі. Одночасно тем же і сторожем. До села забігаю тільки на купити поживи. Дні і ночі провожу на помі. У день роблю я вночі сторожу. Зробіток невеликий. Від сіта гідрозаній і не знаю що діється в сіті.

Отак ми дожилися, та надій нетратимо.

4.

4.Емігрант з Карпатської України, що на членом Спілки Українських Інженерів в Словачькій Республіці - пише:

/уривок з листа/ ...а тому не можу я сьогодні забути на ту ширу, сконту як моральну так і матеріальну допомогу, которую я дostaю od Вашої Спілки в час, коли мені здається, що все від іншої кінкої не може бути я що в безвихідному положенні... Довжий час слідкую за діяльністю Вашої Спілки і мені незвичайно подобається її планова, систематична, консолідована предп і то не тільки фахова але й суспільна. Тихо без гомону. Полоню її собі тим, що Спілці удалось дійсно зіместити свою частину. Удалось усунути в своїх організаціях чи не допустити до неї руйнуючі елементи.

Пора зробити так і у всіх українських організаціях, тоді певно не пролітіє би ніхто крокодильчих сліз на тим, що українська еміграція розєднана...

X
X X

ЛІСТУВАННЯ УПРАВИ ТА РЕДАКЦІЇ СПІЛКИ.

П.О. АРГЕНТИНА. Дякуємо Вам за ширі і доброзичливі побажання. Предп маємо багато, прещаємо не для власного матеріального частини, але для загального добра. Тихо, спокійно, але плянного. Йдемо ірон за кроком по нашому території шляху. Не опльотуємо нашого минулого, одіємо кожного по його праці; помилки прощаємо - бо хто нічого не робить той і помилок не має. Працуйте самі і інших заохочуйте. Кожна

добра, розумна і реальна праця знайде заслужену та справедливу оцінку.

Я.О.СЛОВАЧЧИНА. Дякуємо Вам за надіслану першу рату на Степан - дійний бояр при Спілці. Решту рат зможете вислати або шекорою окладанкою, або переказом, або передати особисто скарбникам, коли будете в Братиславі. З Вашою думкою погоджуємося, але на жаль знаходяться дрібненькі і бідненькі люди які кидаюти нам колоди під ноги. Обійтися і без них допомог, дарме що самі свої студії зачали і скінчили протягом 4-6 років як стипендіанти.

Інж.інж.ГОНЧАР О.,ЗАЛЕВСЬКА Е.,БЕЗРУЧКОВА А.,КІСТЬ А.,РЕВЕНКО М. НЮ ЙОРК. - Зс. все виконане дякуємо широ. Просимо й надалі працювати, як дотепер. Просимо тибачити, що писали Вам в останній час так мало і то на листівках. Ішло нам про те, щоб ВЫ як найскоріше дістали од нас вістку, лиши як будуть дуже довго.

"Подебрадці" засилать Вам прыйт.

І.В.Е.В. Філадельфія та В.Л.СКРЕНТОН.

Критичне положення незабезпеченної еміграції, особливо останньої з Галичини, змусило нас звернутися до Вас телеграфічно, щоб як найкорішче їм помогти.

Інж.А.К.НЮ ЙОРК. Призли щ та імен допомоготців не можемо подати ані в нашому, ані в інших часописах. Порний список допомоготців подаємо тільки жертводавцям листорно. За Ваші інформації і гравані праці широ дякуємо. Аңцію ведемо далі. Наші старші громадяни, студіюча молодь та діти потрібують забезпечення, турбуємося за це. Привіт!

ПРИСТАШ И.,СЕКРЕТАР Т-ВО ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИК В ДЕАРВОРН,С.Д.А.
Ваш лист з дня 19.УІІ.1939 дістали. Вам відповіли листом 1.УІІІ.
1939. Вислових Вами 250 долларів не дістали. Просимо рекламувати.
Дякуємо!

ФЕДОРОВИЧ З.,СКАРЕНІК КАНД.-УКРАЇН.ГРОМ.К-ТУ В ФОРТ ВІЛЛІАМ,КАНАДА: Ваш лист з дня 17.УІІ.1939 дістали. Вам відповіли листом 8.ІХ.1939. Вислових Вами 102 доларів не дістали. Просимо рекламувати. Дякуємо!

АНДРУСІВ И.,СЕКРЕТАР УКРАЇН.ЖН.Т-ВА ІМ.ЛЕСІ УКРАЇНКИ В ТОРОЛЬД СІТ,КАНАДА. Ваш лист з дня 26.УІІІ.1939 дістали. Вам відповіли листом 8.ІХ.1939. Вислових Вами 10 доларів не дістали. Просимо рекламувати. Дякуємо!

X
X X

ЧАСОВІ ІНФОРМАЦІЇ.

1. Після тих відомостей, що маємо, в Братиславі існують такі українські організації:

1. Спілка Українських Інженерів на Словаччині.
2. Українська колонія в Братиславі.

2. Тим, що хотілиб дістати службу чи працю на Словаччині - подаємо такі відомості:

а/Всі ті особи, що мають формальну державну принадливість до Словаччини, мають всі вигляди, щоб бути приняті до служби чи праці. Особлива велика потреба є в технічних силах /інженер і технік/ всіх галузей. Учителі можуть дістатися до церковних шкіл на Протектораті і дуже тільки до шкіл державних.

б/ Особам, що мають державну принадливість Протекторату, або іншу чи без громадянства, але в подружжі зі словачками-сlovаками - є такий наділ на влаштування, як і попереднім / під а/, але тільки і довго тягнеться процедура.

в/ Емігрантам /емігранткам/ що зовсім не мають державної принадливості, тає можна дістати службу чи працю, але в цьому випадку треба перевороти тяжкості формальності /це саме відноситься і до своїх увадах кід б/, ц.т. вимагати дозвіл за 1.- перебування, 2.- праця, 3.- прийті до служби чи праці.

У всіх випадках процедура з приняттям протягнеться різний час, від кількох днів і до кількох місяців. Той хто хотів би приїхати до Братислави з метою влаштування на Словаччині, хай бере в рахунок подані замітки. Тимчасово можна в бараках "Український Тabor" /переховальна станція/.

3. Всі членині, до яких заразовуться принадлежні до Протекторату, мають мати дозвіл на працю. Цей дозвіл удається Міністерство внутрішніх справ Словачкої республіки.

4. Всіх Вас, Українців : , хто знає будь які відомості що можливість влаштування на службу чи працю наших земляків, просимо звідомити Управу Спілки.

Управа Спілки має зареєстровані безробітні інженери, техники та робітники всіх фахів, що можуть служби і праці. Регістрація провадиться й на дали.

Всіх тих, що звертаються до Управи Спілки в опріві приступання до служби чи праці, або в інших сферах, маєте працювати на відповідь на реєстраційну картку або пояс-майданчик. З позиції Словоцьких холів міжнародний купон.

5. Абсолютентів Української Господарської Академії в Подебрадах ю мають будь які посваження, зроблені міністром праці, кіберобства, або міністерством захардояних справ Чехословецької республіки на лініях, викладачів Української Господарської Академії в Подебрадах, просимо подати Управі Спілки той текст поясність в тій мові в якій зроблено. Ажію абсолютентів У.Г.А. веде Спілка Україн.Інжен., на Словаччині діє.

6. Всіх членів Спілки, що знаходяться між Братиславою або землями бойку просямо подати свою адресу.

7. Управа Спілки подає подання всі спілкові члених кожного робочого дня зід 16.30 до 17.30, крім неділі та свят.

Капітальні Спілки: Тегельне ул. ч. 30,

8. Цей бюллетин дістається членів Спілки даром. Не членів просимо передавати цікі бюллетини, або даток на пресовий фонд, приложеною на коров складанкою. Хто не може внести становленої ціни за бюллетин, незалежно від причин, тоге просимо бюллетин нам повернути.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.

Нам кікто не поможе —
поможімо собі самі!

Наслідки ліхкого року 1939, що приніс нашому народові нові кризи та тяжкі несправедливості не є ще усунені. Українська еміграція значно збільшилась, а матеріальне становище її в цілому погіршилося. Маємо між собою ще багато номадів земляків, що не в стані забезпечити собі прожиття. Емігранта з року 1939 старі, хорі, молодь і діти потребують помочі, спіку. Хто ними буде опікуватися, хто поможет? Чужі не будуть, чужі не помогнуть! Чужі мають свої турботи, чужі помогають своїм.

Наше молодіж, що покінчило середні школи і припіралася як даль-
ші студії, не має можливості продовжувати їх. Хто прийде на землю сучасній інтелігенції, коли той доросл маркуватиме своїми на не-
відповідних, тяжких прещах, замість того щоби вчитися? Оболяном кож-
дого свідомого українця задуматися над цим питанням і дати відпо-
відь гідну імені нашого величного многострадального народу. Українці
подбайть про Українців: старим дадуть можливість трохи одпочити, хо-
рім підлікуватися, молоді вчитися, діти в здорових інностях.

Спілка Українських Інженерів на Словаччині більше року, зацілюючи жертвенності українського громадянства зі Словаччини і різних країн світу, провадить акцію допомоги Українським емігрантам на Словаччині та удержує в цьому академичному році на Університетських студіях З-бок українських студентів. Управа Спілки провадить цю акцію, як чесну функцію, радіс з того довіра, яке їй проказало українське громадянство а тому ухвалило їй надалі вести ці справи та позиціонувати Стипендійний Фонд так, щоб з нього можна даати стипендії і на Високу школу технічну.

Та Управа Спілки зможе це виконати лише тоді, коли її надалі Українське громадянство, як не Словаччині, так і взагалі поза Словаччиною своїми діянями дійде до тепер підтримавши напівзабуту акцію

Висота датків на Стипендійний Фонд /студентська акція/ на академічний рік 1940/1941 встановлюється з кожного українського громадянина /чи/, що має службу чи професію, чи має самостійне рільне заняття чи доходи, як і в академічному році 1939/1940 т.е. 90.-кор.сл., річно.

Висота датків залежить від допомогової санції українським емігрантам в добровільна.

Управа Спілки приймає, крім грошейих пожертв та комітетів і ріжимих одяговими речами то, взяттям ходї і ношеним.

Всі пожертви чи дарки з поез Словаччини просимо посыпти тільки на адресу: Ім. С. Зеркаль. Спілка Українських Інженерів. Братислава, Тегельна ул. ч. 30. Словаччина. Європа.

Зі Словаччини громі посилти тільки поштовими складаннями, які будуть вислані.

За Упорагу:

Инж. Н. Мочарский, /в.р./ Инж. Я. Гавантишин, /г.р./ Инж. С. Зеркаль, /г.р.
Голова. Зест. головы. Секретарь.

ВІДЧІГНІСТЬ З ОВОХ ДОПОМОГОВИХ АКЦІЙ /ДОПОМОГОВИЙ ФОНД ТА СТИ-
ПЕНДІЙНИЙ ФОНД/ ОПУБЛІКОВУЄТЬСЯ В ПРЕСІ, ОКРЕМІХ ЗВІТАХ, ВІДЧІГНО-
СТЯХ ТА БІЛЕТИНАХ СПІЛКИ. ХТО ЗІ ЖЕРТВОДАВЦІВ НЕЗНАЙВО ВІД СВОІ-
ГО ІМЕНИ В ТИХ ВИКАЗАХ ПАСКАВО ПРОСИМО РЕНТАГУВАТИ.

УПРАВА.

С.З.

НАШІ ВТРАТИ.

Рік за роком йдуть, а за ними й наша недоля: одні відходять у вічність, що виконали своє національне завдання для нашого народу, чи то в пошанівному віці, чи передчасно - в розвіті літ. Ряди наші зменшуються старими і випробованими працівниками Українського національного діла, відходять на вічність, а на їх місце приходить зміна: молодь і діти, що загартованими підуть до бою за започатковане діло України попередниками.

Що в минулому 1939 році відійшов на вічність від нас ОЛЬГЕРД БОЧКОВСЬКИЙ, помер на 54 році свого життя 9.листопада 1939. Тінні остани опалено в Празькім крематорії. Українська еміграція втратила в ньому ученого, журналіста, громадського і політичного діяча.

А в цьому лютому для нас році 1948, понеолі українська еміграція і ціла Україна нові страти імена котрих мусимо згадати з пістизом на цім місці.

Софія РУСОВА померла на 84 році свого життя 5.лютого 1940. Похоронена на Ольшанському цвинтарі в Празі. Ціле своє життя съдомо посвятила змаганню за ліпше соціальне і національне життя Українського народу.

Велика патріотка, культурна, наукова, педагогична, громадська, організаційна і політична діячка.

Спиридон ЧАРКАСЕНКО помер на 64 році свого життя 6 лютого 1940. Похоронений 13.ІІ.тож на Ольшанському цвинтарі в Празі. Відійшов на вічний відпочинок Каменяр, який з молодих років свого життя та свідомого національного Я, лупав скалю недолі народу з якого вийшов.

Поет, белетрист, драматург, педагог і громадський діяч.

ВІЧНА УМ ПАМЯТЬ І СЛАВА !

ВІДЧАННЯ СПІЛКИ.

Від засновання аж до тепер Спілка видала наступні друки /цик-
лостиль/.

- 1.Бюлетин ч.1. на 6 сторін. 15.серпня 1931.
2. " " 2. " 10 " 10.квітня 1932.
3. " " 3. " 8 " 25 червня 1932.
4. " " 4. " 8 " 25 січня 1933.
- 5.Інформаційний листок до членів Спілки на 2 сторінки 10.3.1933.
- 6.Бюлетин ч.5. на 10 сторін. 8.червня 1933.
7. " " 6. " 8 " 1.жовтня 1933.
- 8.Комунікат Немісії абсольтентів Української Господарської Ака-
demії при Спілці Укр.Інз.на Словаччині,на 14 стор.1.жовтня 1933
- 9.Бюлетин ч.7. на 4 сторін. 10.січня 1934.
- 10.Інформаційний листок Комісії абсол.У.Г.А.на 2 сторін.10 січ-
ня 1934.
- 11.Заявки до членів Спілки,на 1 стор.25.січня 1935.
- 12.Бюлетин ч.8 на 8 сторін.15.березня 1935.
- 13.Заявки Учасни Спілки.Помагаймо еміграції в Карпатської Украї-
ни" вміщений в чисельнику "Народна Воля",Скрентон,9.травня 1939.
- 14.Бюлетин ч.9 на 12 сторін. 25.червня 1939.
- 15.Меморандум до словецьких владних чинників в справі акцій або-
льтентів У.Г.А.на Словаччині про студії на У.Г.А. на стор.20
22 липня 1939. /по словоцьким/.
- 16.Програм,правила та статут Української Господарської Академії
в Подєбрадах,Ч.С.Р.Передрук з видання У.Г.А. на 48 сторін.
22.липня 1939./по чеських/.
- 17.Резюстр професорів,доцентів,лекторів та асистентів,що виклада-
ли на У.Г.А.від засновання - 1922 аж до 31.XII.1935,на 8 стор.
22.липня 1939. /по словацьким/.
- 18.Відчитність ч.1.по Допомоговому Фонду при Спілці на 4 стор.
10.липня 1939.
- 19.Відчитність ч.2.на 3 стор. 25.вересня 1939.
- 20.Відчитність ч.3.на 4 стор. II листопаду 1939.
- 21.Заявки до Українського Громадянства в Словачькій Республіці
про організацію Стипендійного Фонду при Спілці на 1 стор.
15.жовтня 1939.
- 22.Звіт ч.1.Стипендійного Фонду при Спілці,на 1 стор. 20 листо-
паду 1939.
- 23.Інформація до абсольтентів Української Господарської Академії
на 1 стор.15 листопаду 1939.
- 24.Анкету для абсольтентів У.Г.А.на 1 стор.15.XI.1939 /по словаці/
- 25.Звіт ч.2 Стипендійного Фонду при Спілці на 2 сторін. 20.
січня 1940.
- 26.Звіт ч.3.Стипендійного Фонду при Спілці на 2 сторін.20.
березня 1940.
- 27.Бюлетин ч.10. на 40 стор. 10.квітня 1940.